

AKTUALIZACE ANALÝZY POTŘEBNOSTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ÚSTECKÉM KRAJI 2014

v rámci projektu „QUALITAS PRO PRAXIS“, registrační číslo CZ.1.04/3.1.00/05,00079, financovaného dotací poskytnutou v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost Evropského sociálního fondu.

Objednatel:

Ústecký kraj
Velká hradební 3118/48
400 02 Ústí nad Labem

Ústecký kraj

Prezentuje: **Mgr. Marián Svoboda,**
ředitel společnosti **AUGUR Consulting s.r.o.**

POTŘEBNOST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- Pojem „potřebnost“ operacionalizuje např. **Jonathan Bradshaw**, který rozlišuje následující typy potřeb:

- A. POTŘEBY NORMATIVNÍ – INSTITUCIONÁLNĚ DEKLAROVANÉ
- B. POTŘEBY REÁLNĚ ARTIKULOVANÉ
- C. POTŘEBY POCIŤOVANÉ – NEARTIKULOVANÉ
- D. POTŘEBY KOMPARATIVNÍ

- Ad a) Potřeby institucionálně deklarované a určované z úrovně zřizovatelů a zadavatelů sociálních služeb, s přesahem do politického rozhodování.
- Ad b) Jedná se o artikulované potřeby v sociální oblasti od finálních uživatelů nebo poskytovatelů sociálních služeb, s cílem poukázat na neuspokojené potřeby určité cílové skupiny, v určitém území a v určitém rozsahu.
- Ad c) Jedná se o potřeby konkrétních uživatelů nebo potenciálních uživatelů sociálních služeb, které však nejsou artikulovány – jsou pouze pociťovány.
- Ad d) Jedná se o srovnání konkrétních – zdůvodnitelně stanovených parametrů – indikátorů, které nějak souvisí s uspokojováním potřeb konkrétních cílových skupin osob v rámci jednotlivých území .

V českém prostředí se potřebnosti sociálních služeb věnují také např. autoři **Petr Víšek a Ladislav Průša**.

KOMPARATIVNÍ POTŘEBNOST

- Východiskem pro sledování potřebnosti sociálních služeb v Ústeckém kraji je **matematicko–statistický model výpočtů indexů a ukazatelů agregovaného typu** za jednotlivé lokality (ORP) Ústeckého kraje.

Při nastavení metodiky výpočtů jsme sledovali následující premisy:

- **Jednotnost a úplnost vstupních dat – výběr relevantních indikátorů pro jednotlivé typy sociálních služeb v návaznosti na sociální jevy a sociální problémy.**
- **Dostupnost dat – indikátorů vstupujících do výpočtů a popis zdrojů dat.**
- **Exaktnost výpočtů agregovaných ukazatelů pro jednotlivé typy služeb.**
- **Uživatelská přívětivost zpracování – analýzy a interpretace dat.**

Vybrané druhy sociálních služeb nebyly po dohodě se zadavatelem do analýzy zahrnuty. Důvodem byl nízký počet služeb v Ústeckém kraji a specifika služeb z hlediska cílových skupin uživatelů. Jednalo se o následující druhy sociálních služeb:

- **domy na půl cesty,**
- **rané péče,**
- **zařízení pro krizovou pomoc,**
- **služby následné péče,**
- **tísňová péče,**
- **sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče,**
- **a telefonická krizová pomoc.**

VÝBĚR RELEVANTNÍCH INDIKÁTORŮ PRO JEDNOTLIVÉ DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V NÁVAZNOSTI NA SOCIÁLNÍ JEVY A SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

- **Operacionalizace definic** jednotlivých druhů sociálních služeb.
- Výběr indikátorů, které jsou charakteristické **pro konkrétní sociální jevy a sociální problémy**.
- **Identifikace dostupnosti datových zdrojů**.
- **Kumulace sekundárních dat**.
- Výběr indexů vstupujících do agregace byl **široce diskutován** nejen v rámci řešitelského týmu, ale i s některými dalšími odborníky na sociální práci a sociální politiku.
- Exaktnost souhrnných výpočtů **AUGUR Consulting MINSS®** (monitoring indexes of need for social services).

Poznámka: Změna nastavení výpočtových vzorců není složitá záležitost a v případě zájmu zadavatele je možné učinit např. modelové výpočty při zohlednění jiného výběru indikátorů, stejně jako např. nastavení vah pro konkrétní indikátory nebo indexy.

AGREGACE UKAZATELŮ NA ÚROVNI ORP

- Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovaly indexy, které byly přiřazeny ke každé sociální službě na základě **operacionalizace** její definice dle zákona č. 108/2006 Sb. Tyto indexy jsou uvedeny pro každou sociální službu v přehledové tabulce.
- U každého indexu byly jednotlivé **ORP seřazeny podle pořadí** (hodnot příslušného indexu) od prvního do šestnáctého místa. Každému ORP bylo následně přiřazeno bodové hodnocení od 1 = nejlepší hodnocení do 16 = nejhorší hodnocení (podle toho, jaké bylo jeho pořadí ve srovnání s ostatními ORP u příslušného indexu).
- **Každý z indexů má určitou váhu.** Váhy nabývají hodnot od 1 do 3, přičemž 1 je nízký význam (znázorněno zelenou barvou), 2 střední význam (znázorněno modrou barvou) a 3 vysoký význam (znázorněno oranžovou barvou). Příslušnou váhou bylo každé bodové hodnocení indexu vynásobeno.
- **Výpočet byl postaven na součtu celkových bodů hodnocení** (počet indexů × příslušný počet hodnotících bodů u každé ORP × váhy) a jejich následném podílu.

Platí, že čím menší je hodnota (číslo) agregovaného ukazatele, tím menší je míra relativní potřeby sociálních služeb v příslušném území ORP, a čím vyšší je hodnota agregovaného ukazatele, tím je míra potřeby sociální služby v příslušném území ORP vyšší .

PŘÍKLAD POUŽITÝCH INDEXŮ A VAH – AZYLOVÉ DOMY

Index	Výpočet indexu	Zdroj vstupních dat	Aktuálnost dat	Geografické vymezení indexu	Váha
Index objemu příspěvků na bydlení v Kč.	Celkový objem příspěvků na bydlení v Kč za kalendářní rok / počet obyvatel v dané ORP.	ÚP	2013	ORP	3
Index objemu doplatků na bydlení v Kč.	Celkový objem doplatků na bydlení v Kč za kalendářní rok / počet obyvatel v dané ORP.	ÚP	2013	ORP	3
Index objemu příspěvků na živobytí v Kč.	Celkový objem příspěvků na živobytí v Kč za kalendářní rok / počet obyvatel v dané ORP.	ÚP	2013	ORP	3
Index objemu mimořádné okamžité pomoci v Kč.	Celkový objem mimořádné okamžité pomoci v Kč za kalendářní rok / počet obyvatel v dané ORP.	ÚP	2013	ORP	3
Index rozvodovosti.	Počet rozvodů / počet obyvatel.	ČSÚ	2012	ORP	2
Index emigrace.	Počet vystěhovalých / (počet vystěhovalých + počet přistěhovaných).	ČSÚ	2012	ORP	1
Index obecné kriminality.	Počet trestných činů obecné kriminality / Počet obyvatel v daném ORP.	Policie ČR	2013	okres	3
Index počtu uchazečů o práci.	Počet uchazečů o práci / Počet obyvatel v daném ORP.	ÚP	2013	ORP	3
Index dlouhodobé nezaměstnanosti.	Počet uchazečů o práci zaregistrovaných na ÚP déle než 12 měsíců / Počet obyvatel v daném okrese.	ÚP	2013	okres	3
Index nárůstu pacientů ambulantně léčených ze závislosti na alkoholu.	Noví pacienti ambulantně se léčící ze závislosti na alkoholu / všichni pacienti v daném roce ambulantně se léčící ze závislosti na alkoholu.	ÚZIS	2012	ORP	2
Index výskytu osob ambulantně léčených ze závislosti na alkoholu.	Všichni pacienti v daném roce ambulantně se léčící ze závislosti na alkoholu / počet obyvatel v daném ORP.	ÚZIS	2012	ORP	2
Index nárůstu pacientů ambulantně léčených ze závislosti na psychoaktivních látkách.	Noví pacienti v daném roce ambulantně se léčící ze závislosti na psychoaktivních látkách / všichni pacienti v daném roce ambulantně se léčící ze závislosti na psychoaktivních látkách.	ÚZIS	2012	ORP	2
Index výskytu osob ambulantně léčených ze závislosti na psychoaktivních látkách.	Všichni pacienti v daném roce ambulantně se léčící ze závislosti na psychoaktivních látkách / počet obyvatel v daném ORP.	ÚZIS	2012	ORP	2
Index progresu počtu klientů OSPOD.	Počet nových klientů OSPOD / (počet případů ke konci roku - počet živých případů).	OSPOD	2011	ORP	3
Index počtu klientů OSPOD.	Počet klientů OSPOD celkem / počet obyvatel ve věku 0–19 let.	OSPOD	2011	ORP	3
Index neúplných rodin.	Počet klientů OSPOD z neúplných rodin / počet klientů OSPOD ze všech typů rodin.	OSPOD	2011	ORP	3
Index počtu případů domácího násilí v přítomnosti dětí.	Počet případů domácího násilí v přítomnosti dětí / počet obyvatel v daném ORP.	OSPOD	2011	ORP	1
Index počtu vykázaní ze společného obydlí.	Počet případů domácího násilí v přítomnosti dětí – z toho vykázaní ze společného obydlí / počet obyvatel v daném ORP.	OSPOD	2011	ORP	1
Index počtu případů zanedbání povinné výživy.	Počet návrhů na šetření trestných činů zanedbání povinné výživy / počet obyvatel v daném ORP.	OSPOD	2011	ORP	1

PŘÍKLAD VÝPOČTU INDEXU OBJEMU PŘÍSPĚVKU NA BYDLENÍ – AZYLOVÉ DOMY

Přepočty na počet obyvatel	Index objemu příspěvku na bydlení v Kč	Body	Váha 3
LITOMĚŘICE	421,3356701	1	3
LOVOSICE	733,9531803	2	6
ROUDNICE NAD LABEM	931,3588226	3	9
CHOMUTOV	1081,266317	4	12
LOUNY	1192,587231	5	15
KADAŇ	1201,601517	6	18
PODBOŘANY	1246,493487	7	21
DĚČÍN	1414,483114	8	24
TEPLICE	1421,801394	9	27
VARNSDORF	1482,111443	10	30
BÍLINA	1485,435925	11	33
ŽATEC	1585,639319	12	36
RUMBURK	1777,612677	13	39
ÚSTÍ NAD LABEM	2027,986476	14	42
MOST	2075,623608	15	45
LITVÍNOV	2439,649092	16	48

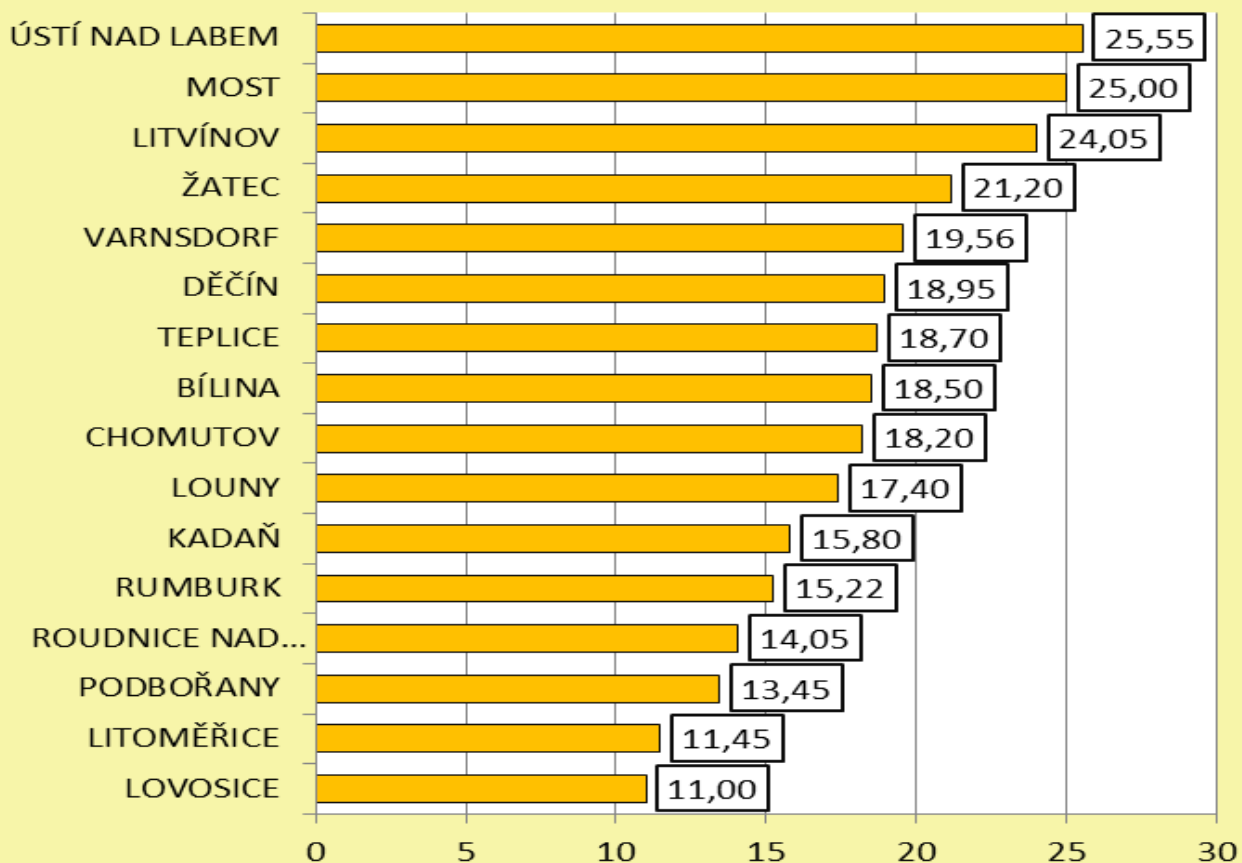
AGREGOVANÝ UKAZATEL RELATIVNÍ MÍRY POTŘEBNOSTI AZYLOVÝCH DOMŮ

	AGREGOVANÝ UKAZATEL RELATIVNÍ MÍRY POTŘEBNOSTI AZYLOVÝCH DOMŮ
LOVOSICE	11,00
LITOMĚŘICE	11,45
PODBOŘANY	13,45
ROUDNICE NAD LABEM	14,05
RUMBURK	15,22
KADAŇ	15,80
LOUNY	17,40
CHOMUTOV	18,20
BÍLINA	18,50
TEPLICE	18,70
DĚČÍN	18,95
VARNSDORF	19,55
ŽATEC	21,20
LITVÍNOV	24,05
MOST	25,00
ÚSTÍ NAD LABEM	25,55

Do agregace vstupovalo celkem 19 indexů.

AZYLOVÉ DOMY

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby azylových domů v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

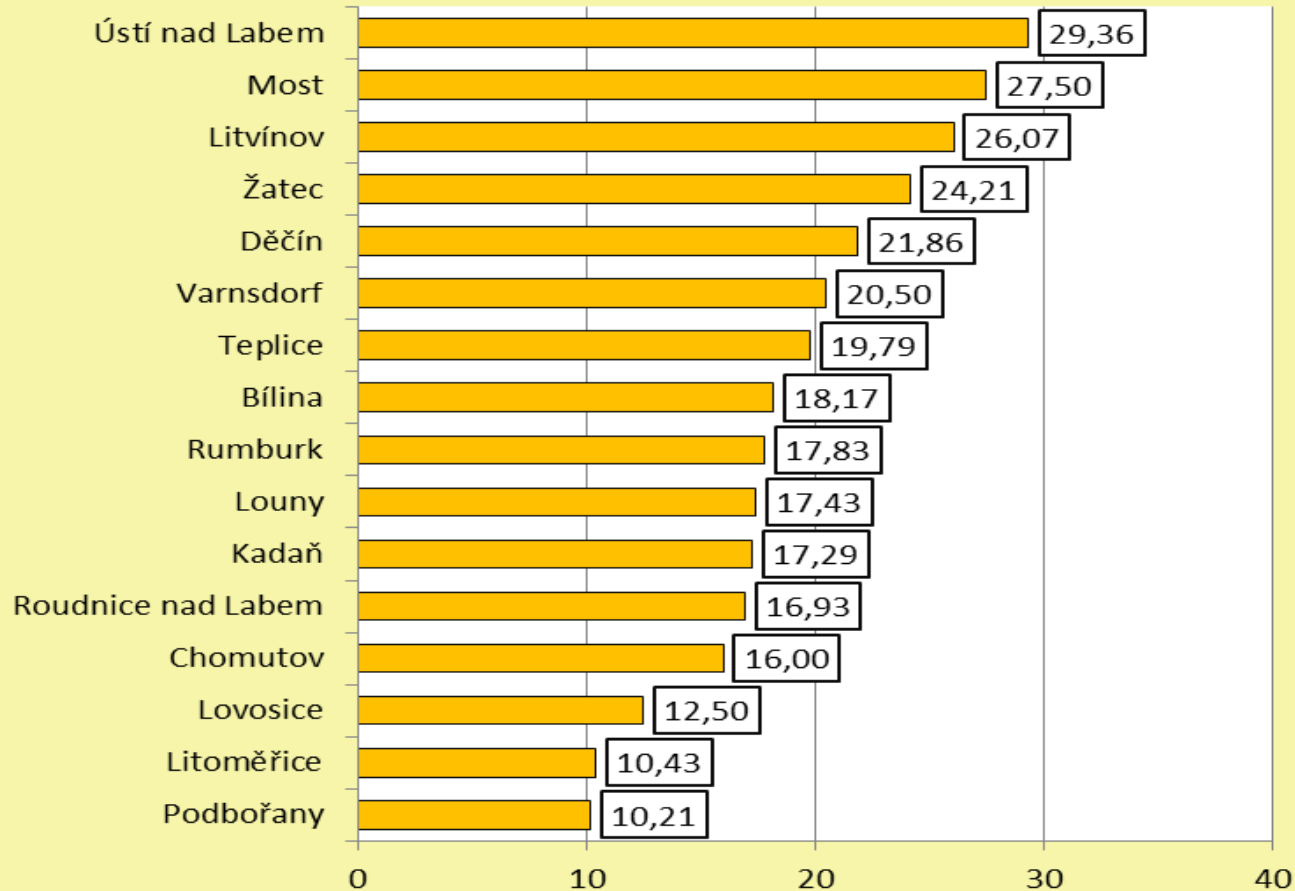

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 19 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

NOCLEHÁRNÝ

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby nocleháren v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

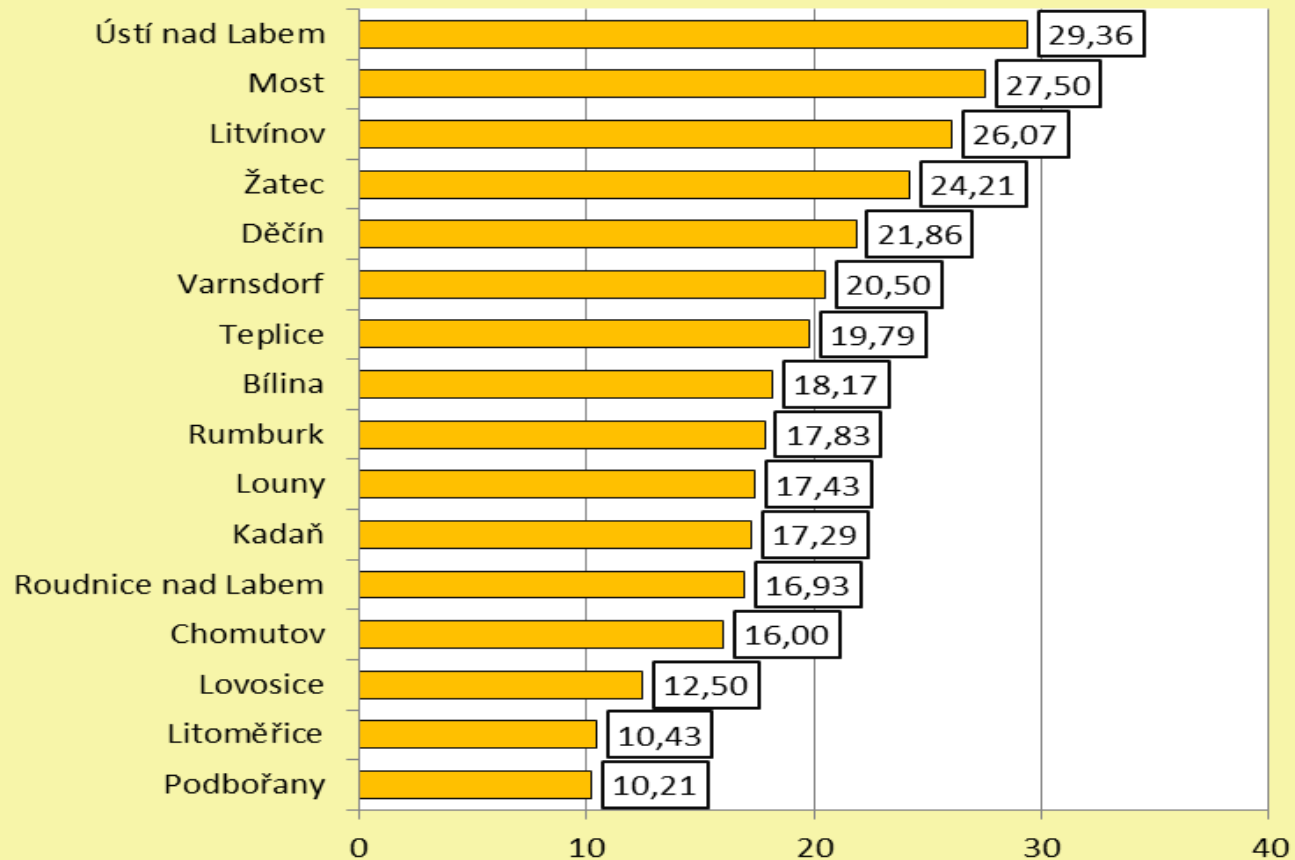

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 14 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

NÍZKOPRAHOVÁ DENNÍ CENTRA

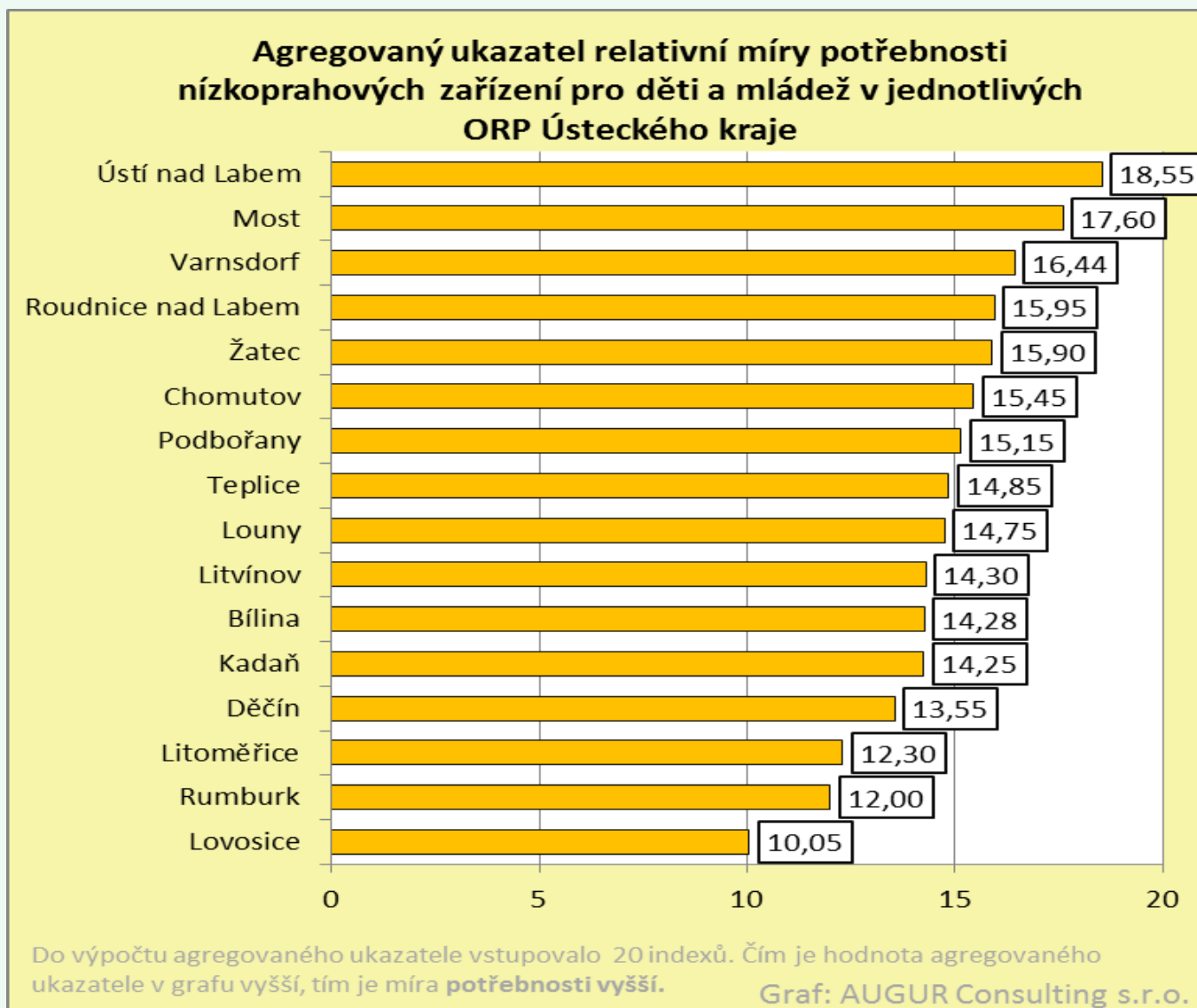
Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby nízkoprahových denních center v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

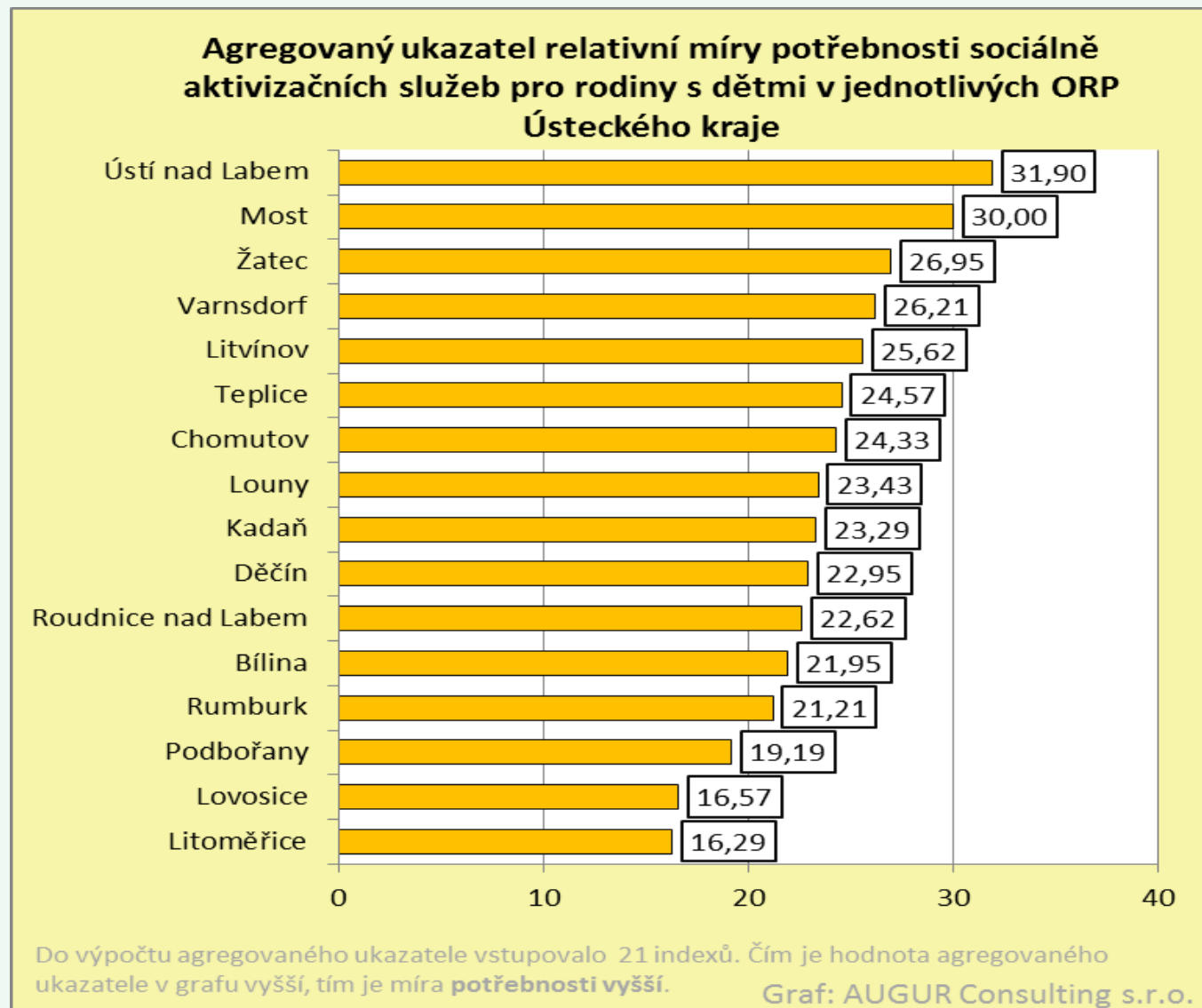
Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 14 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

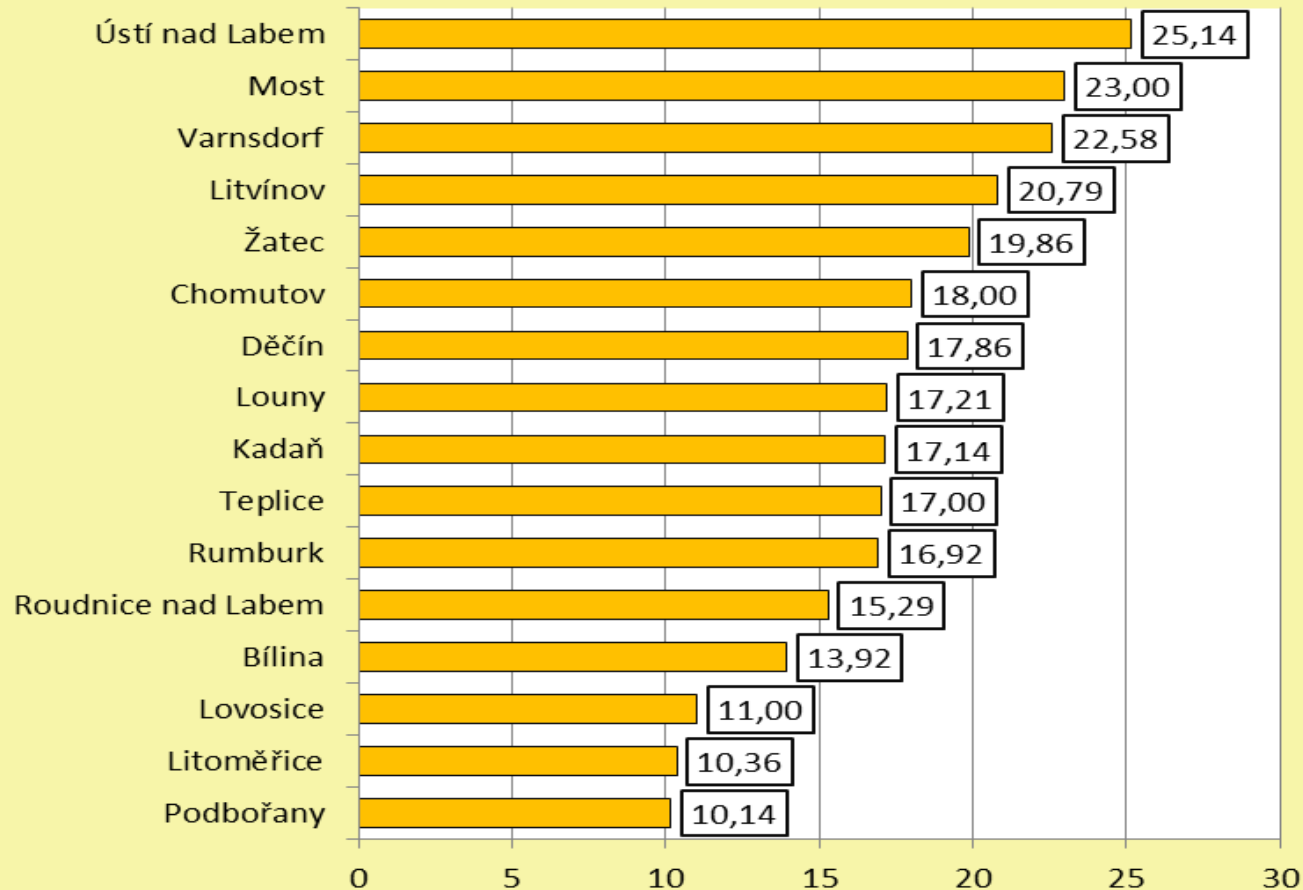

SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI

INTERVENČNÍ CENTRA

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby intervenčních center v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

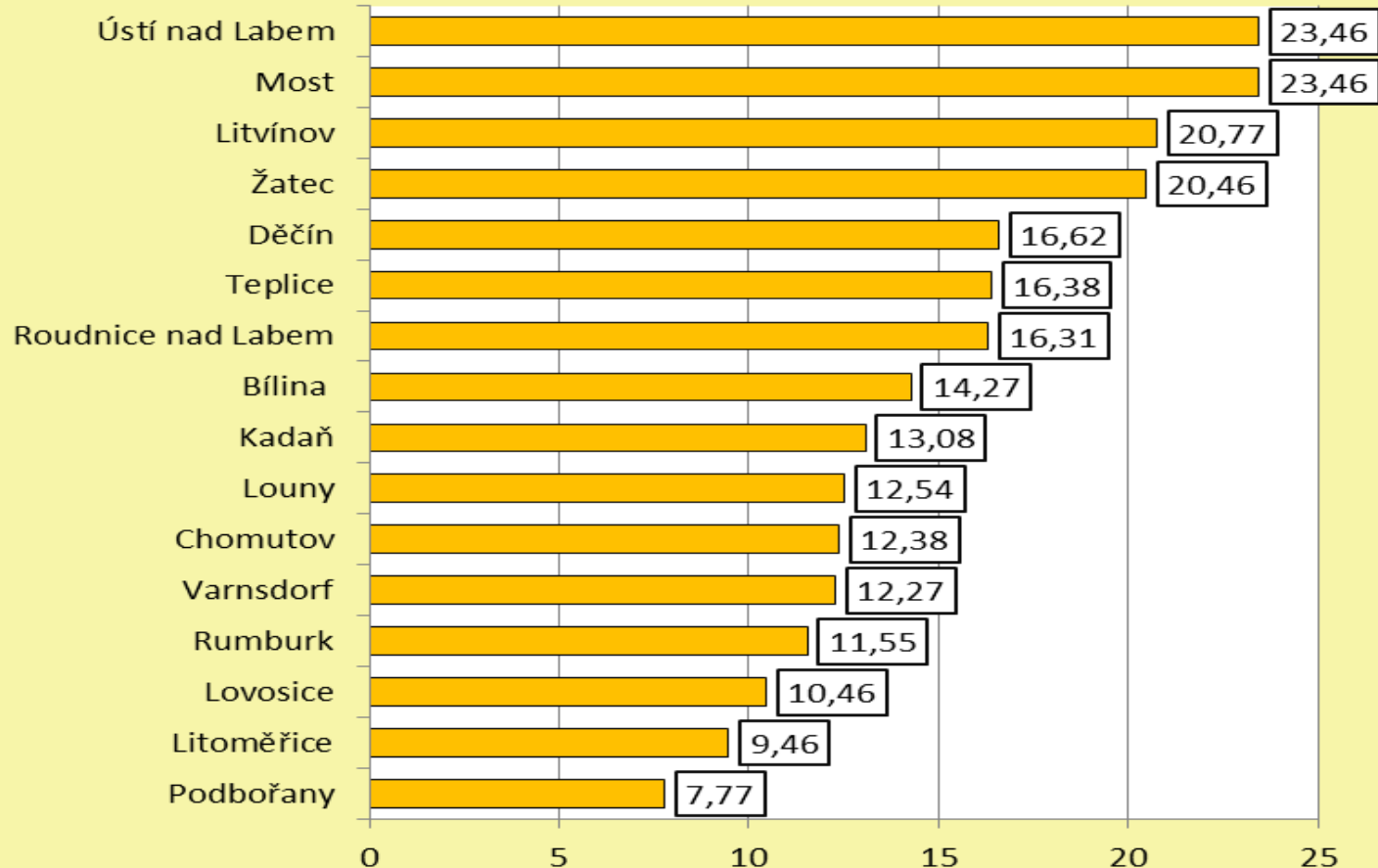

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 14 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

KONTAKTNÍ CENTRA

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby kontaktních center v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

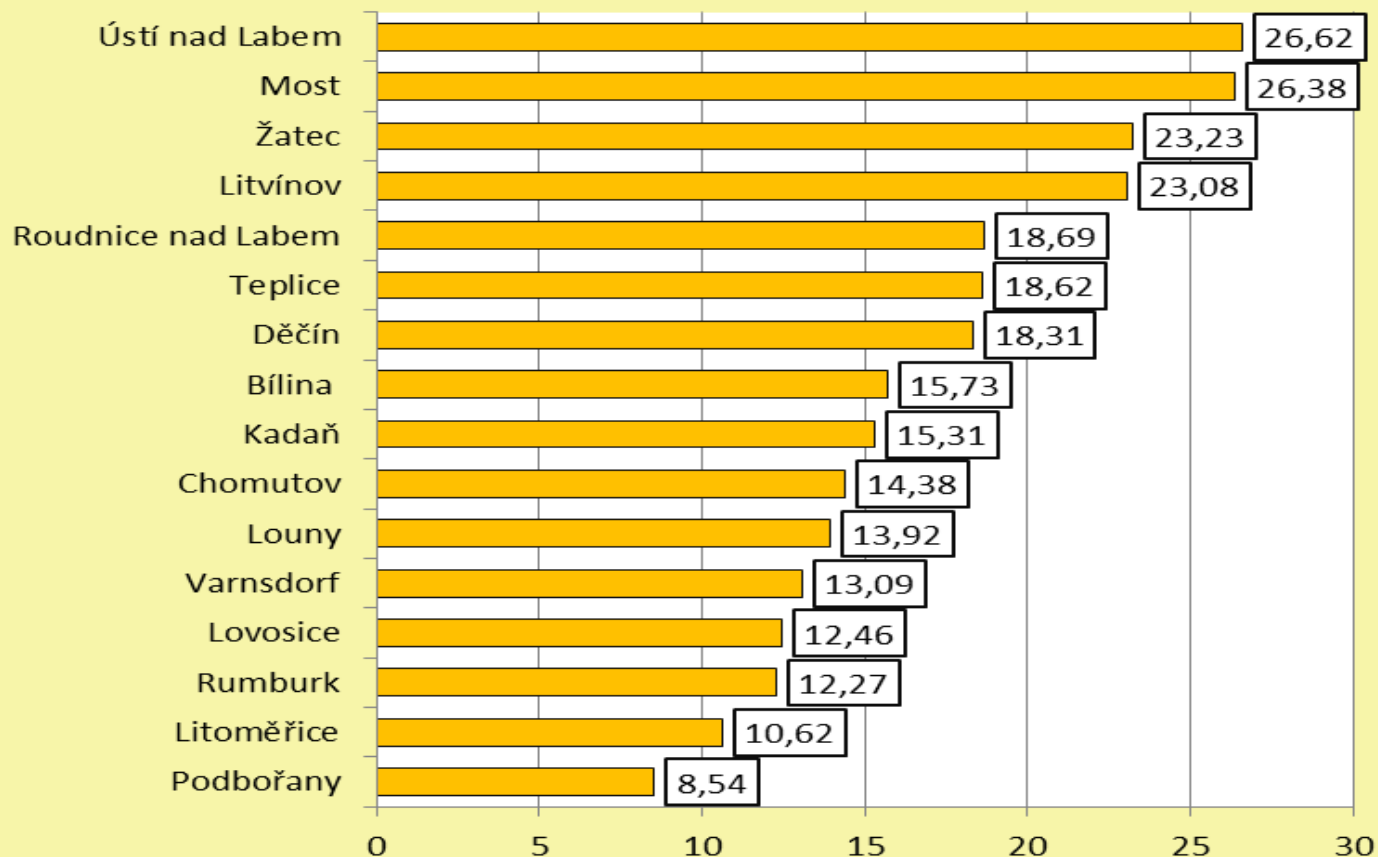

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 13 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

TERAPEUTICKÉ KOMUNITY

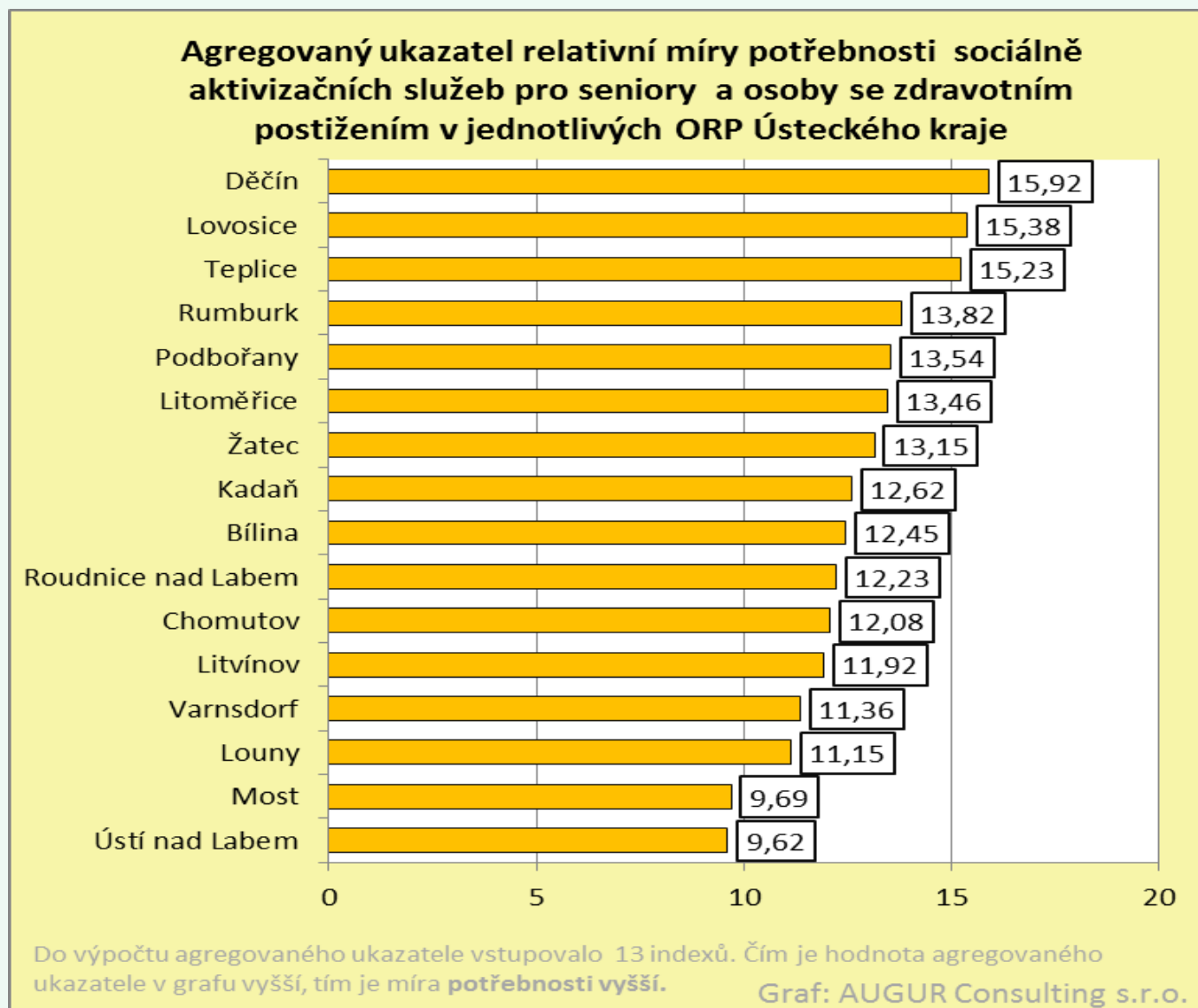
Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby terapeutických komunit v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 13 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

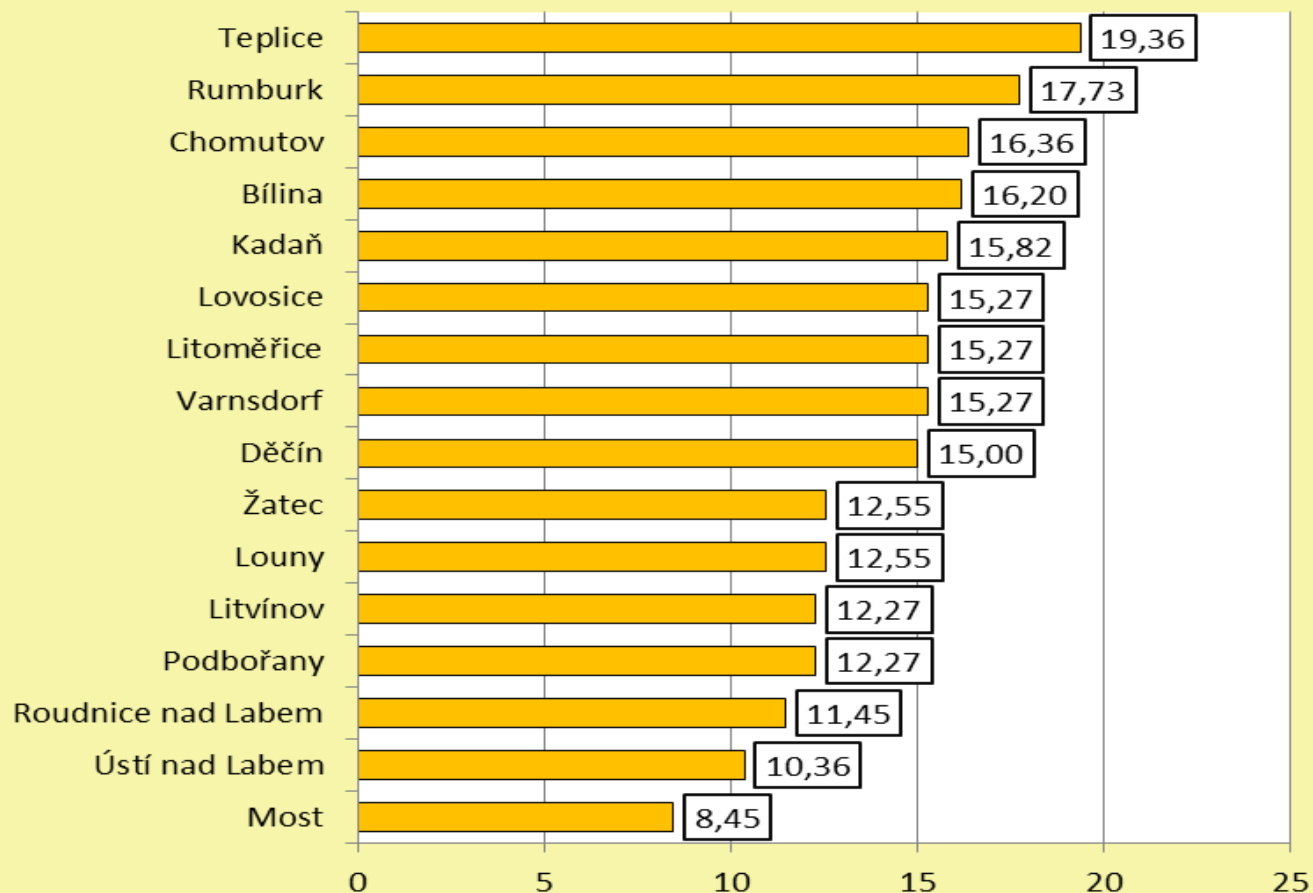
Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

SOCIÁLNĚ TERAPEUTICKÉ DÍLNY

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby sociálně terapeutických dílen v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

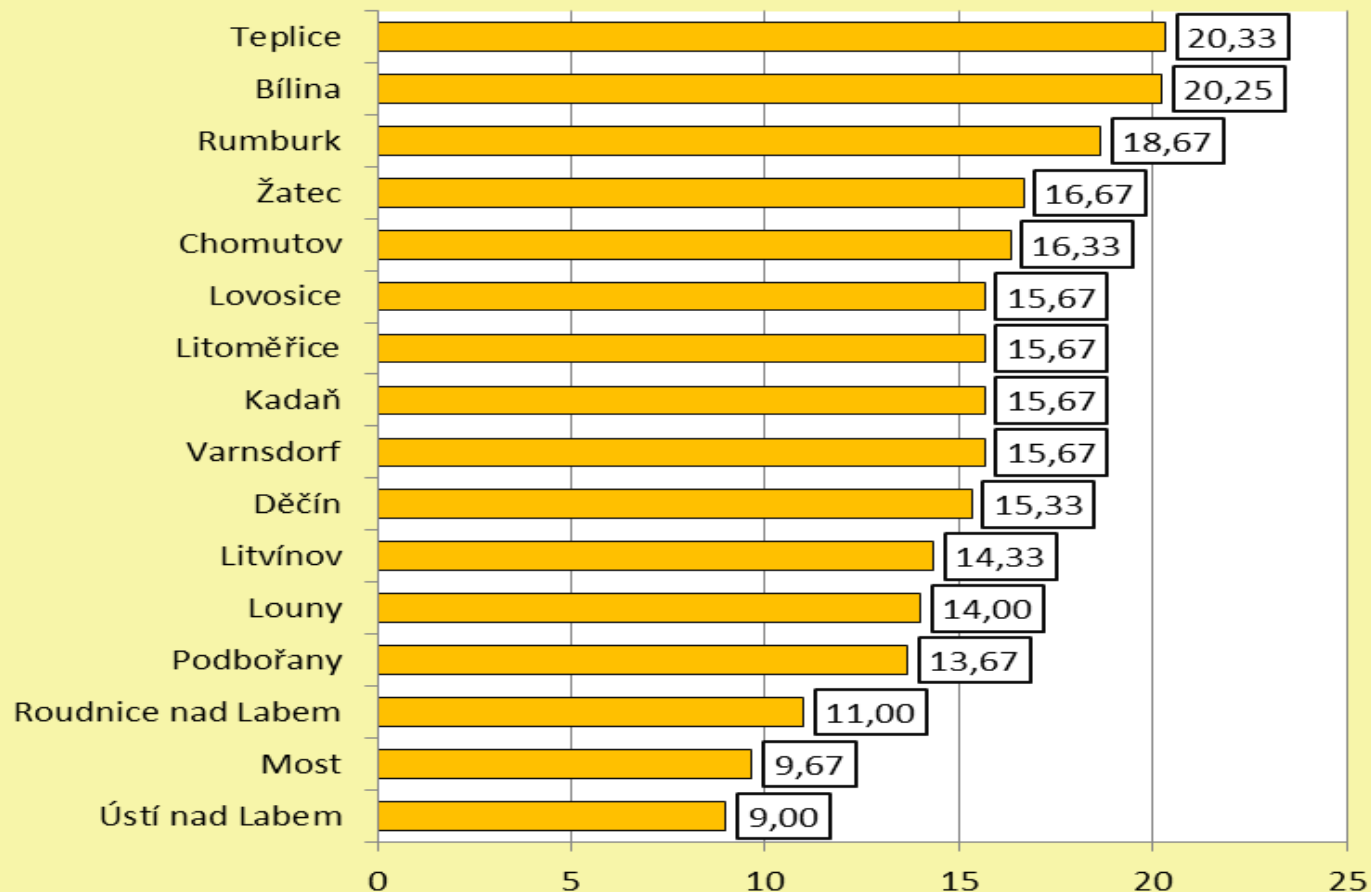

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 11 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

TLUMOČNICKÉ SLUŽBY

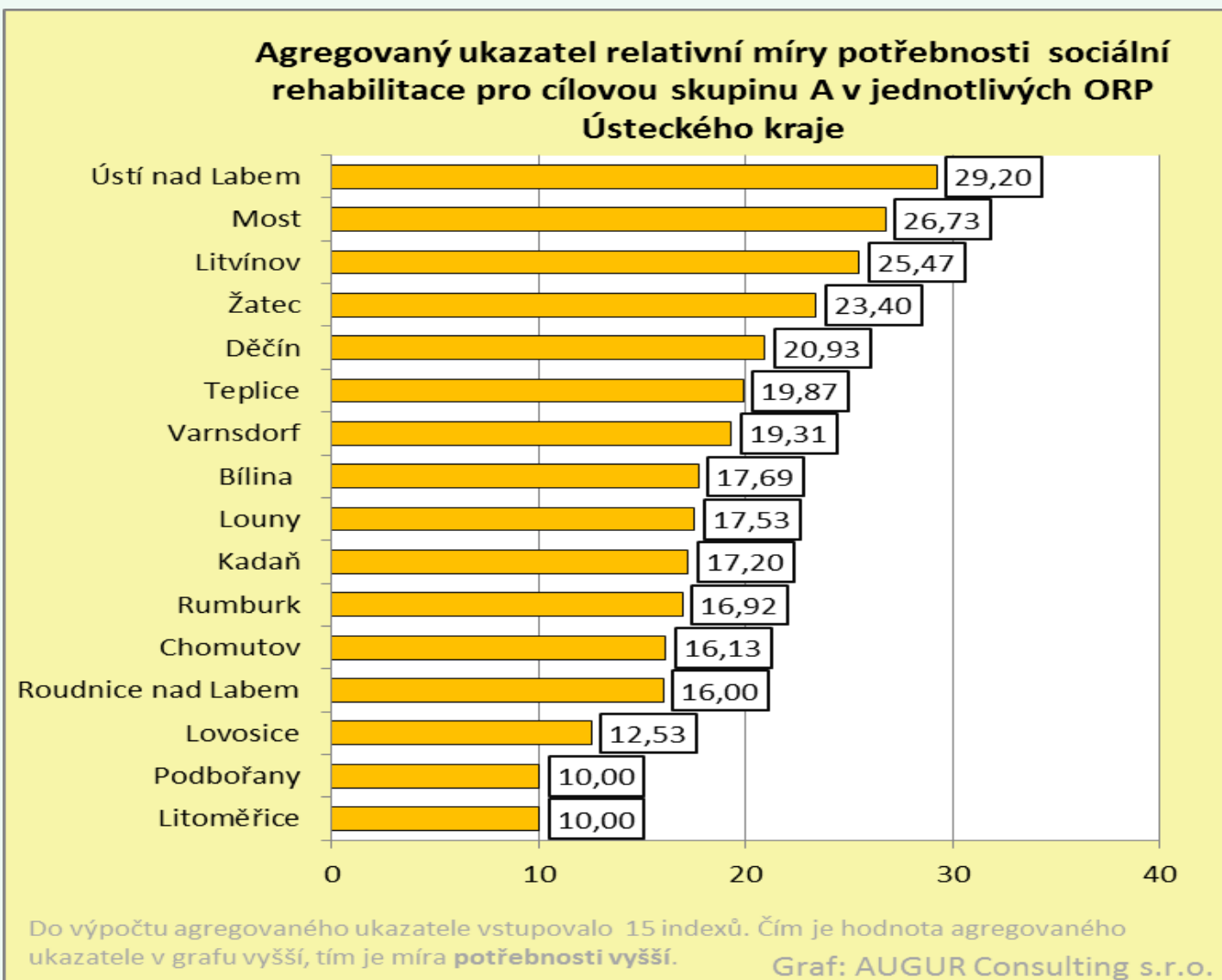
Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby tlumočnických služeb v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

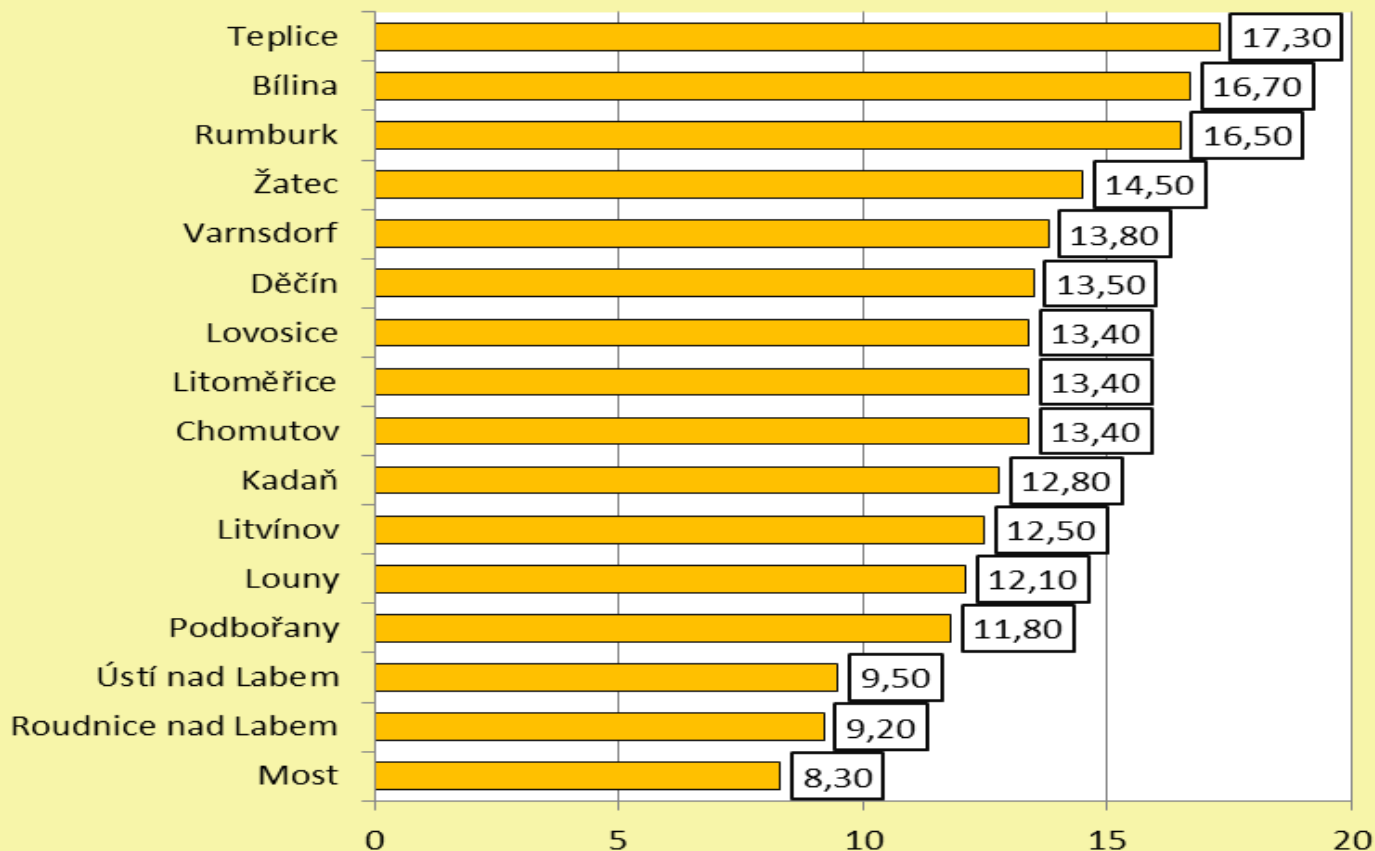
Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 10 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

SOCIÁLNÍ REHABILITACE PRO OSOBY V KRIZI A OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

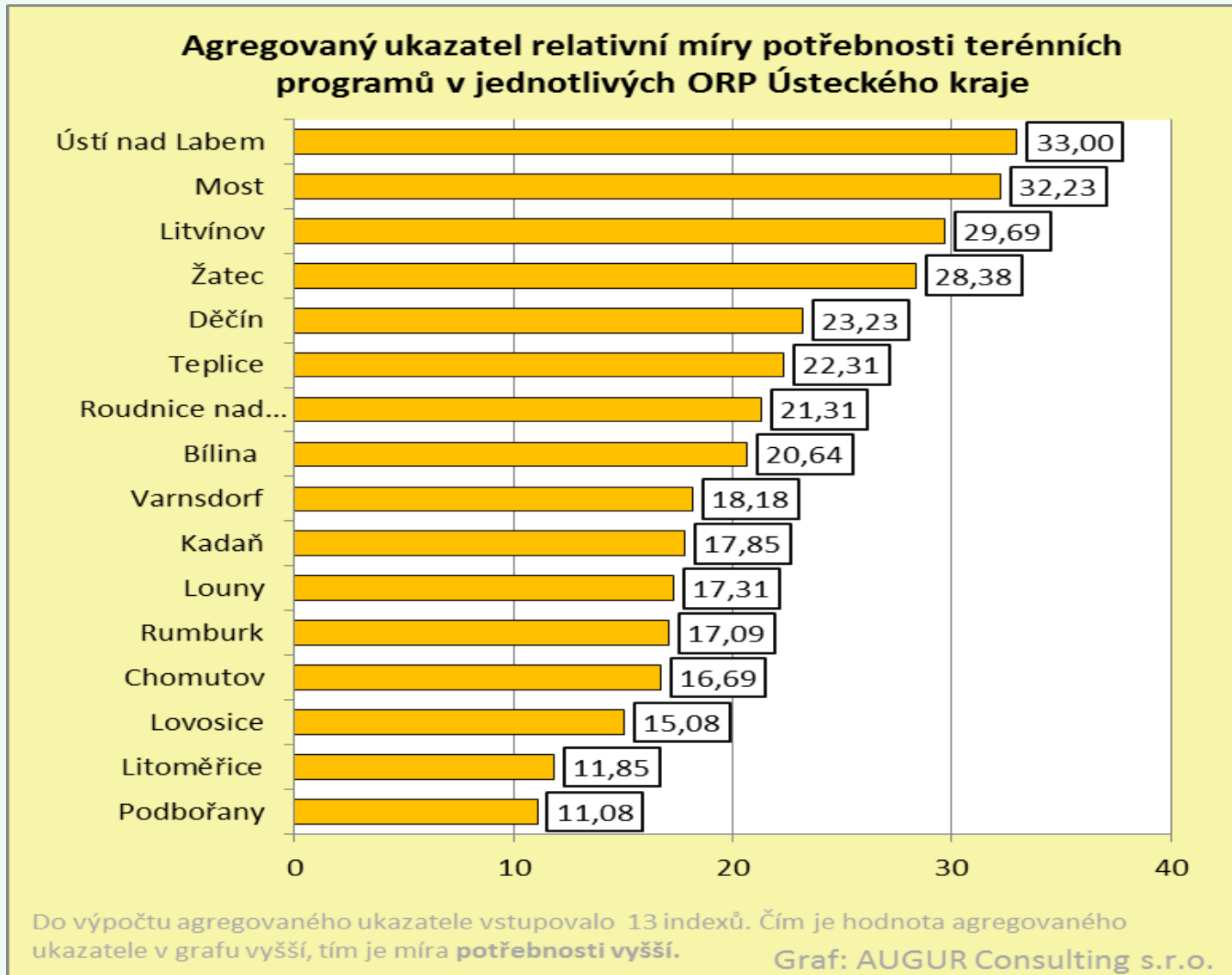
Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby sociální rehabilitace pro cílovou skupinu B v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 11 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

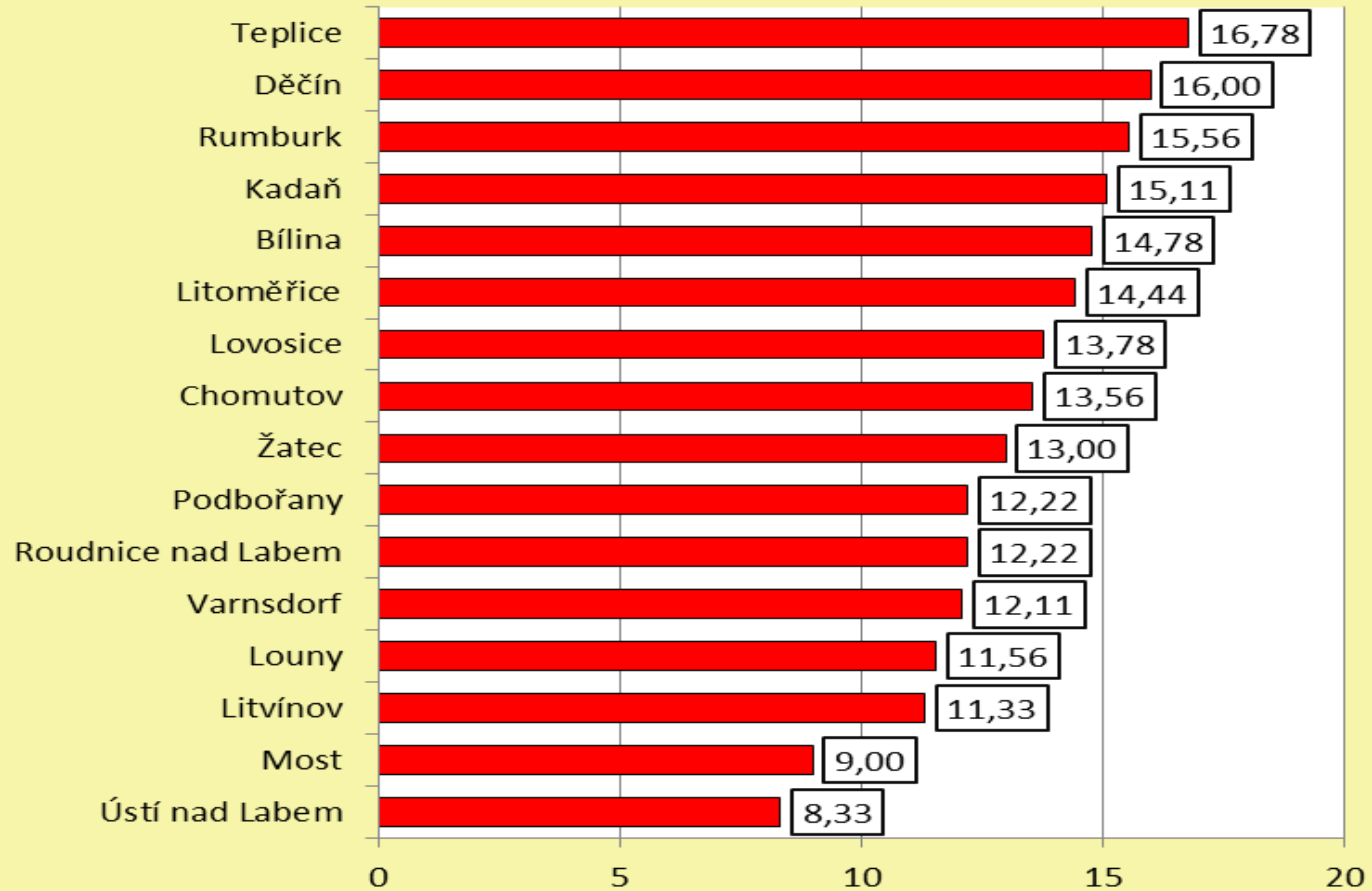
Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

TERÉNNÍ PROGRAMY

OSOBNÍ ASISTENCE

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby osobní asistence v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

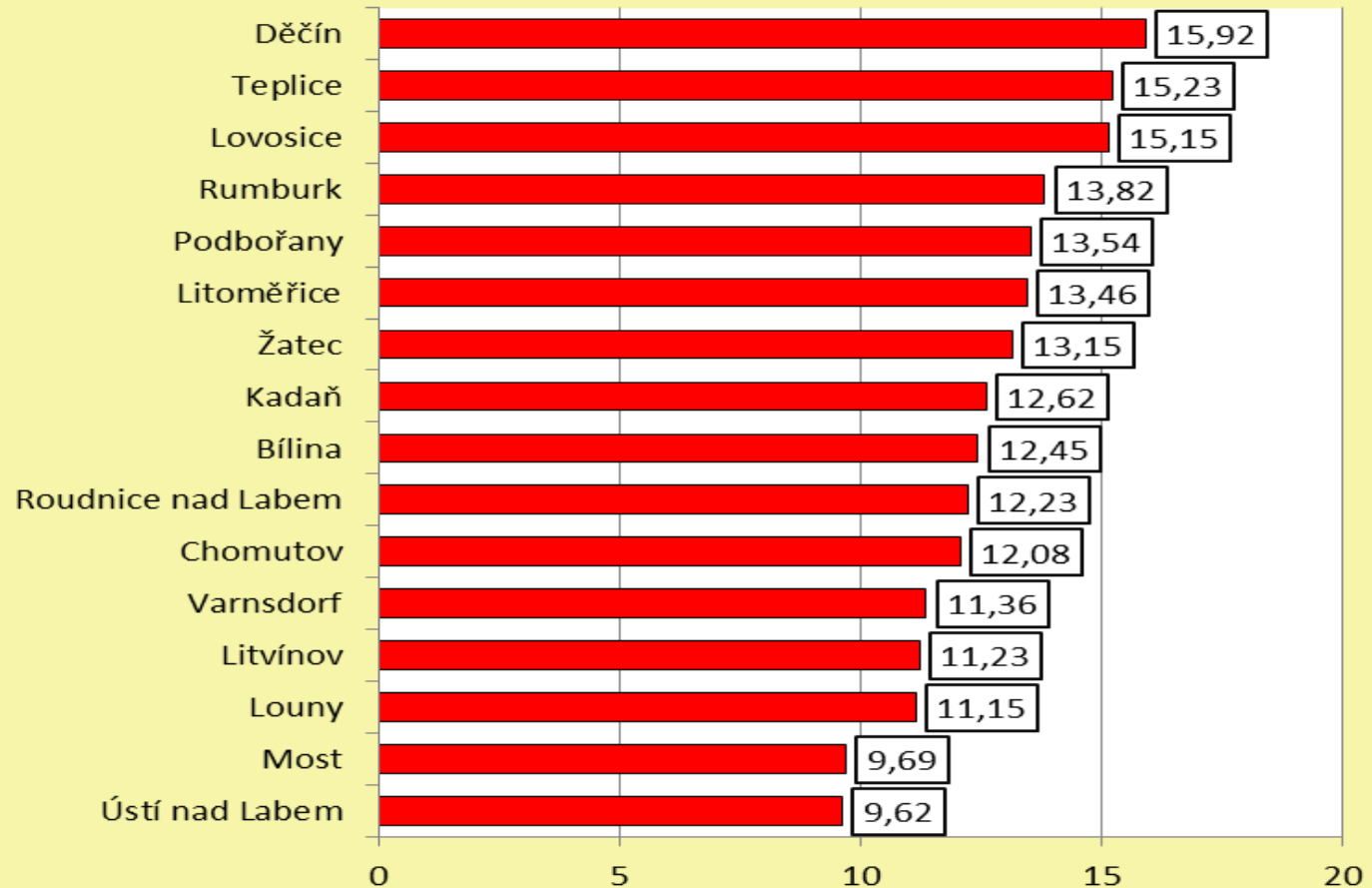

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 9 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA

Agregovaný ukazatel relativní míry potřebnosti pečovatelské služby v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

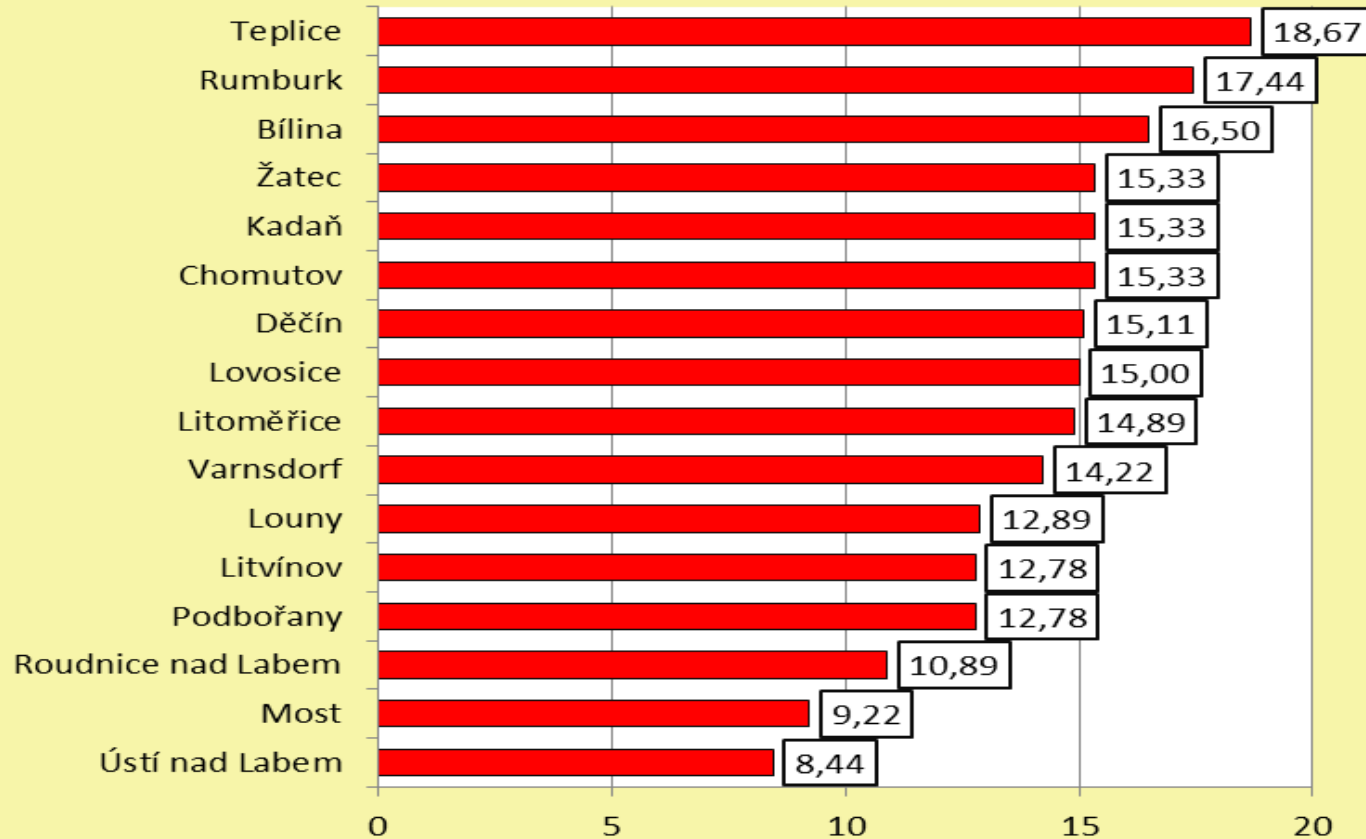

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 13 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřebnosti vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

PRŮVODCOVSKÉ A PŘEDČITATELSKÉ SLUŽBY

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby průvodcovských a předčitatelských služeb v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

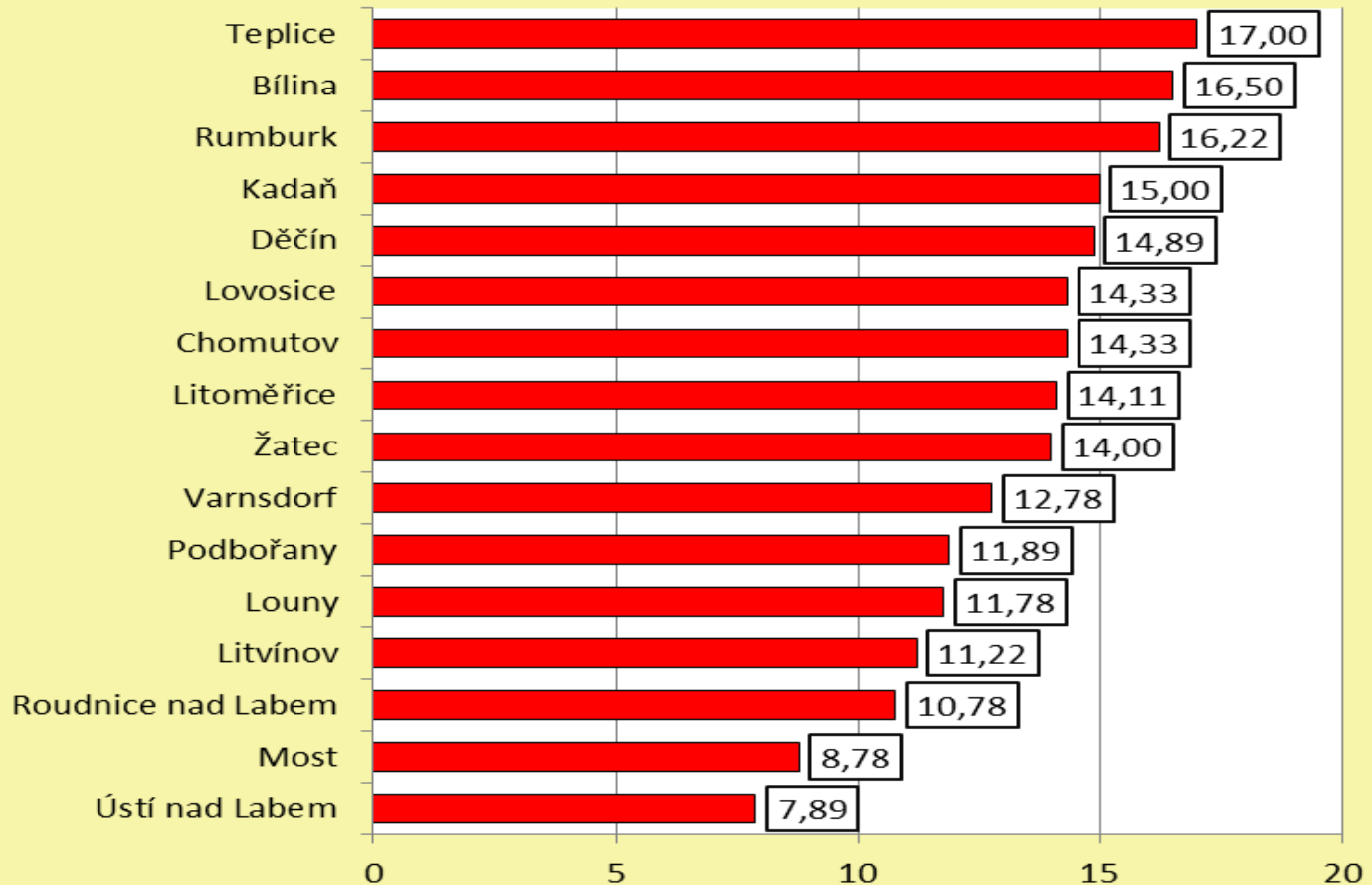

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 9 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

PODPORA SAMOSTATNÉHO BYDLENÍ

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby podpory samostatného bydlení v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

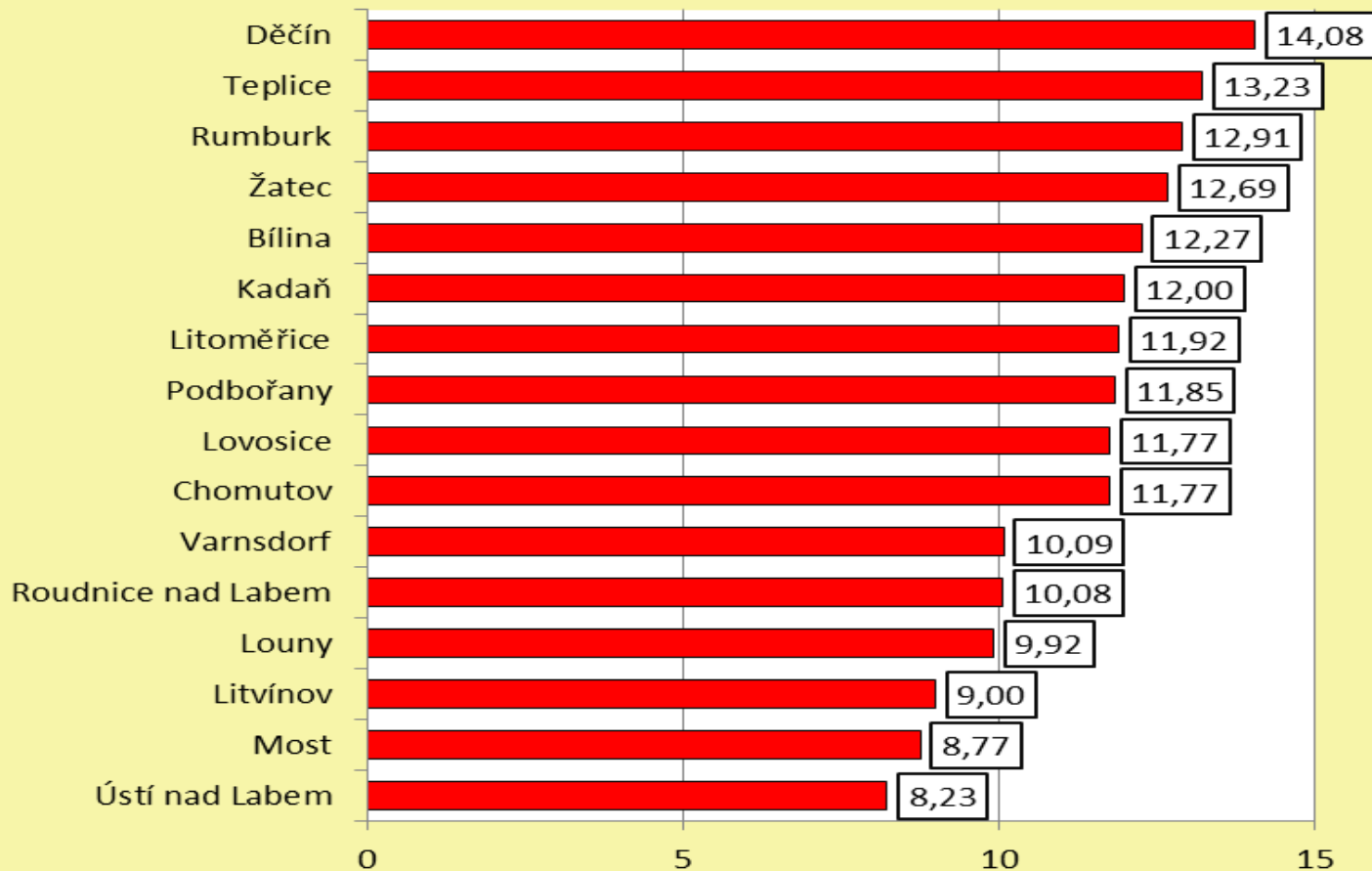

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 9 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

ODLEHČOVACÍ SLUŽBY

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby odlehčovacích služeb v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

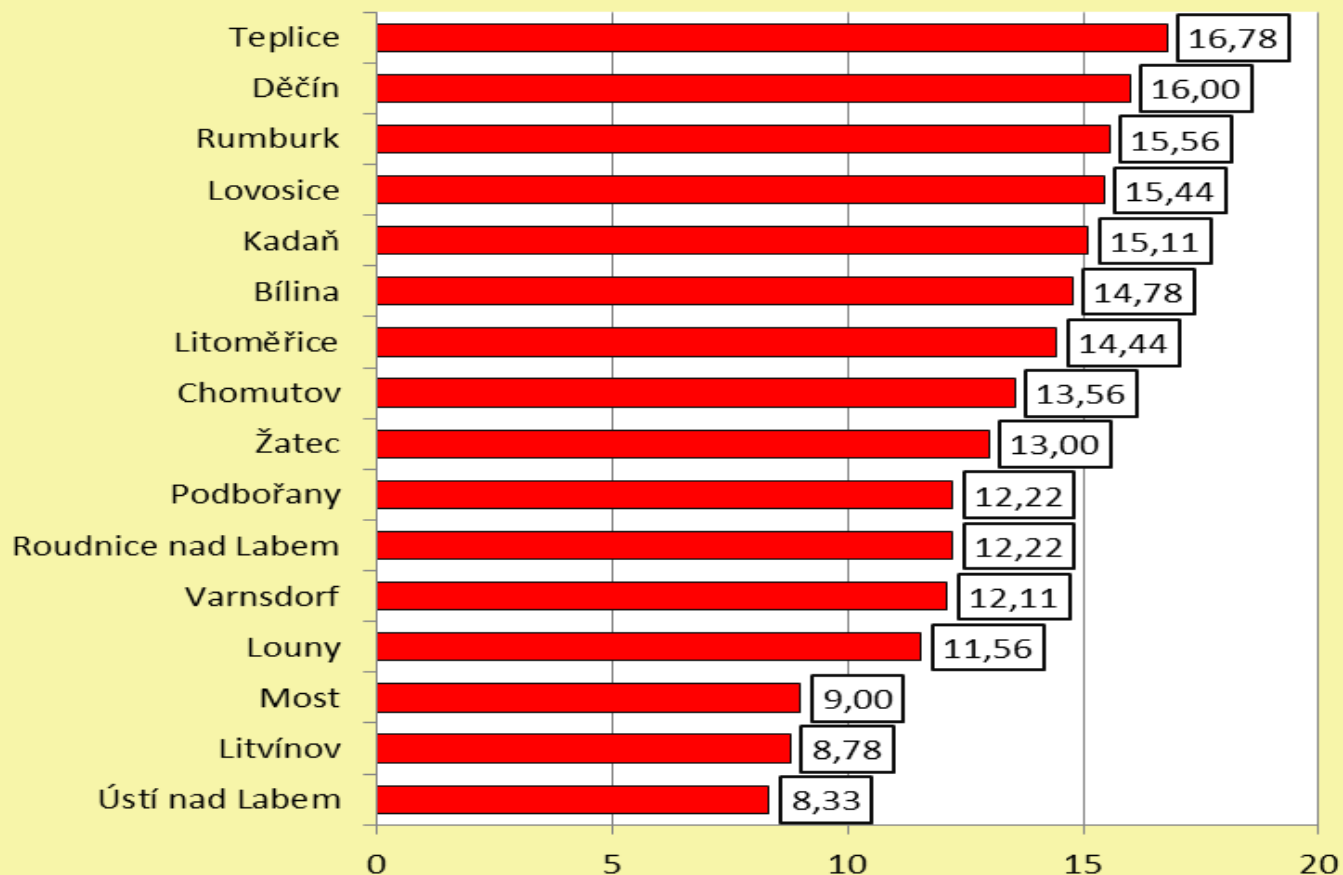

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 13 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

CENTRA DENNÍCH SLUŽEB

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby center denních služeb v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

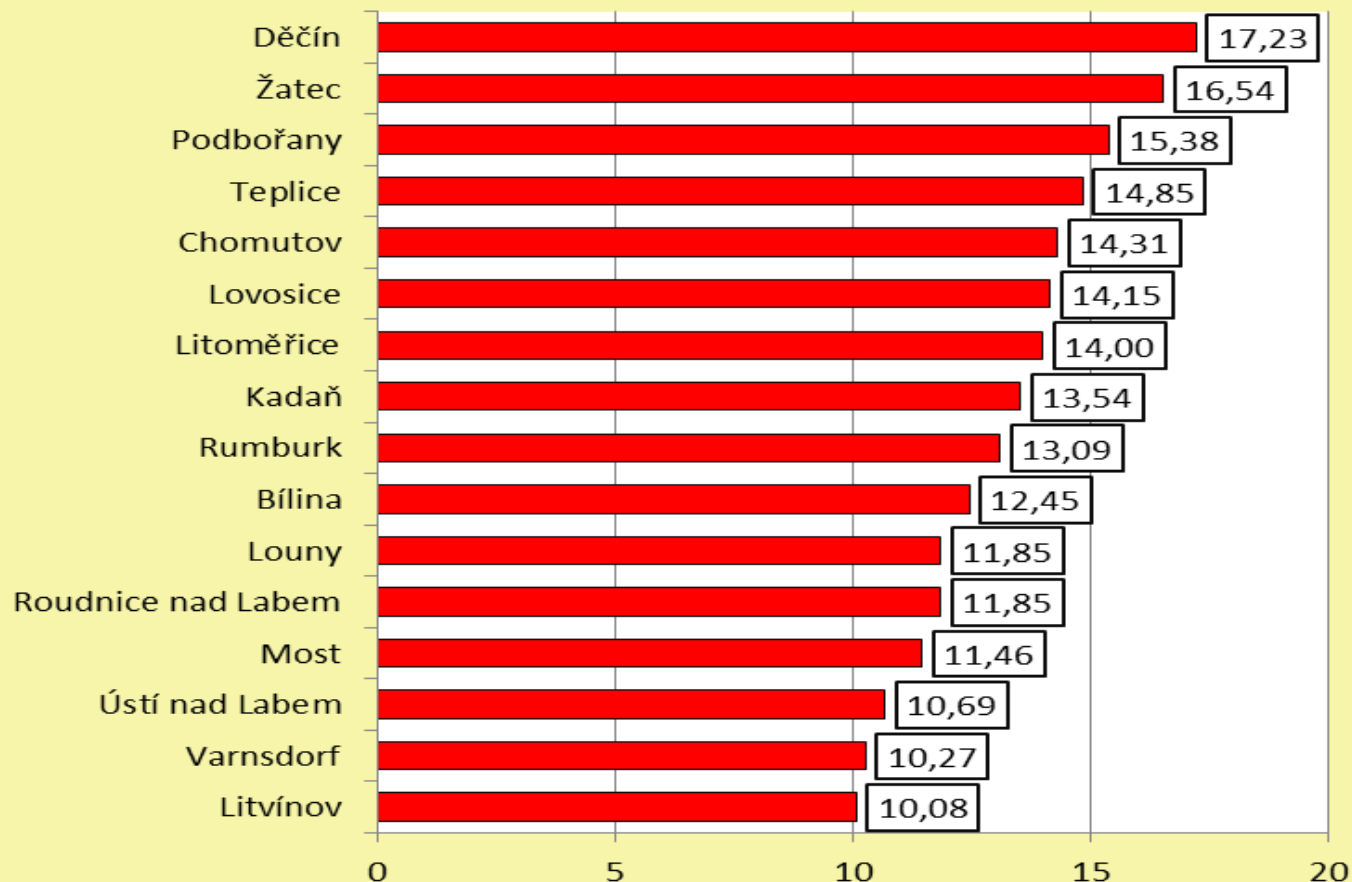

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 9 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

DENNÍ STACIONÁŘE

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby denních stacionářů v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

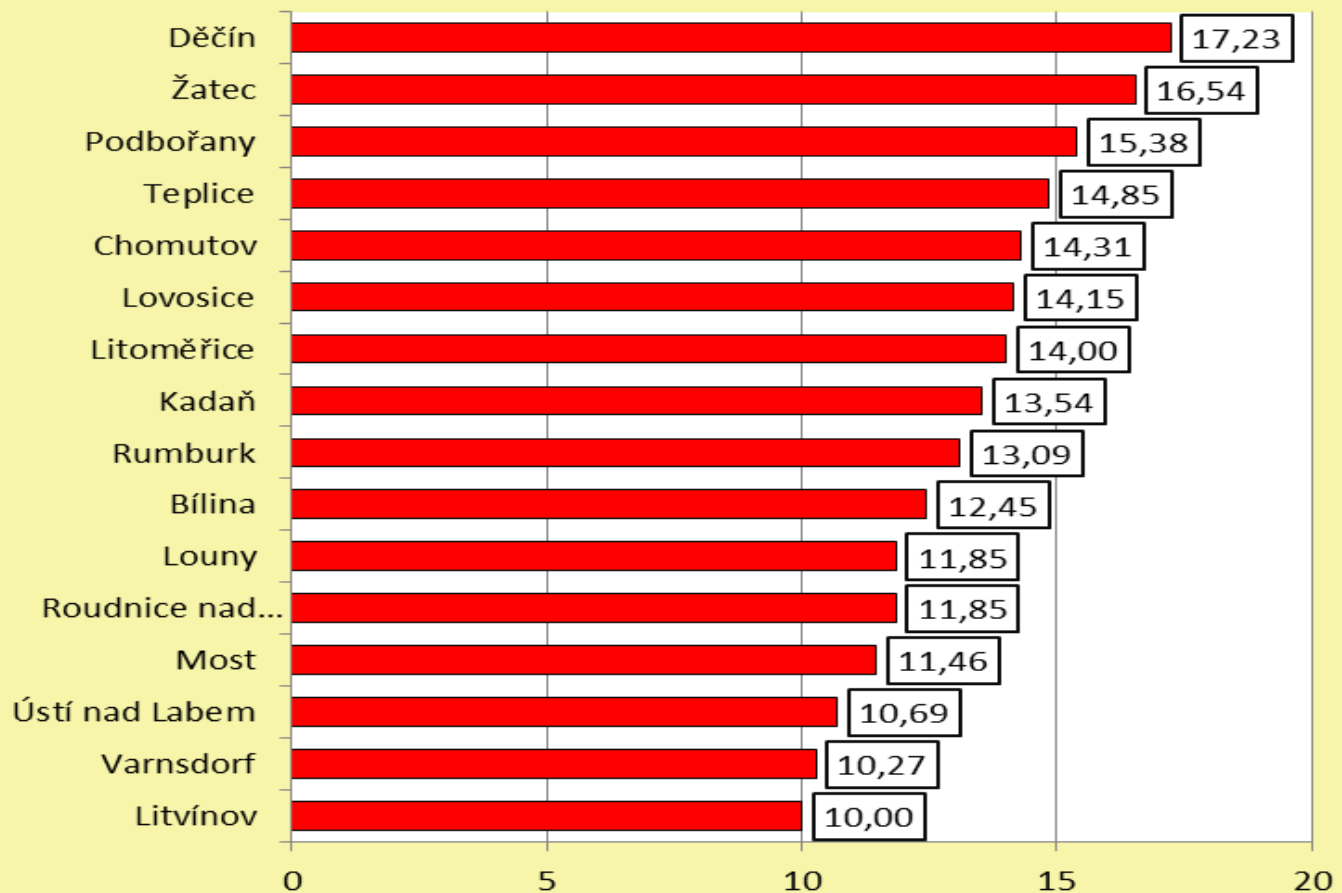

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 13 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

TÝDENNÍ STACIONÁŘE

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby týdních stacionářů v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

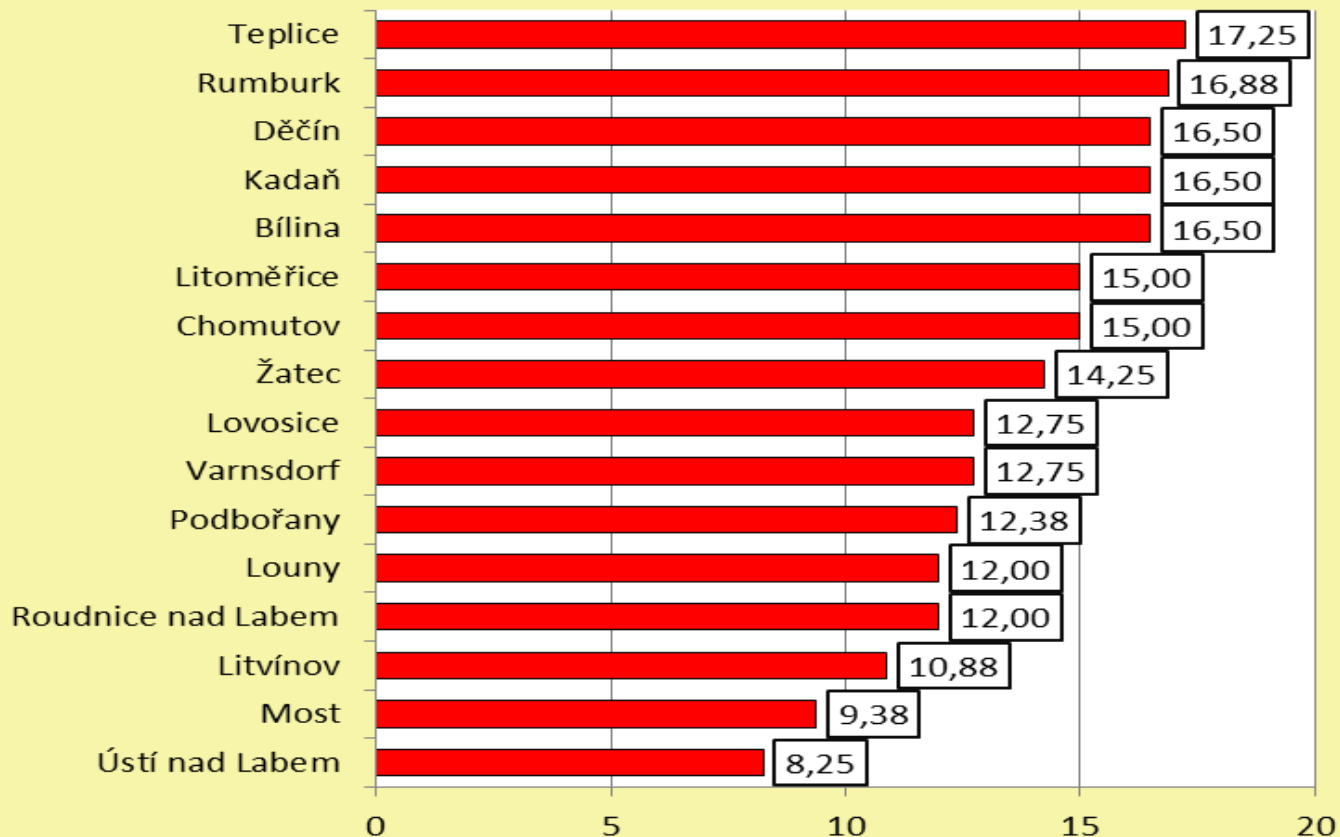

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 13 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

DOMOVY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby domovů pro osoby se zdravotním postižením v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

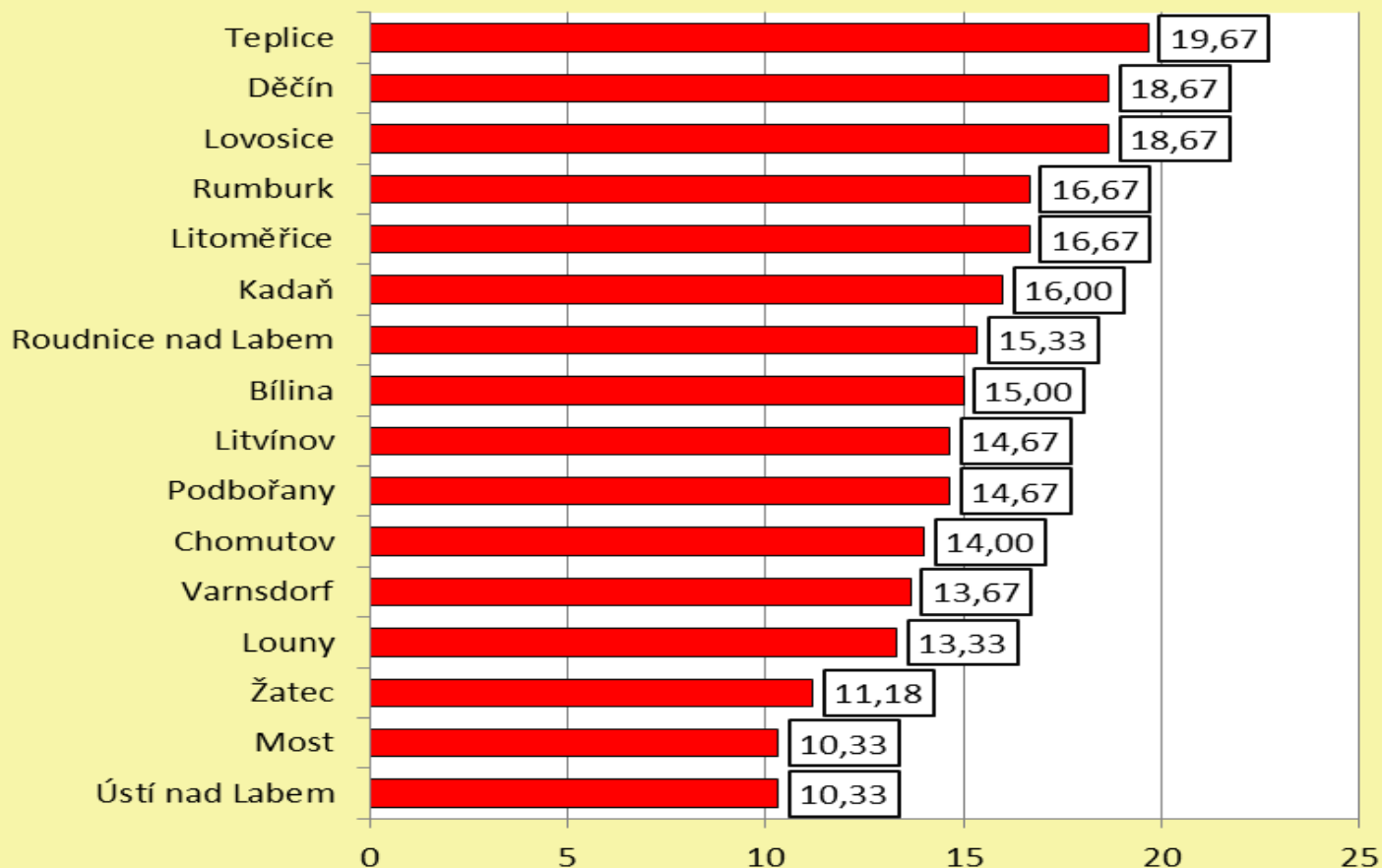

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 8 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

DOMOVY PRO SENIORY

Agregovaný ukazatel relativní míry potřebnosti domovů pro seniory v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

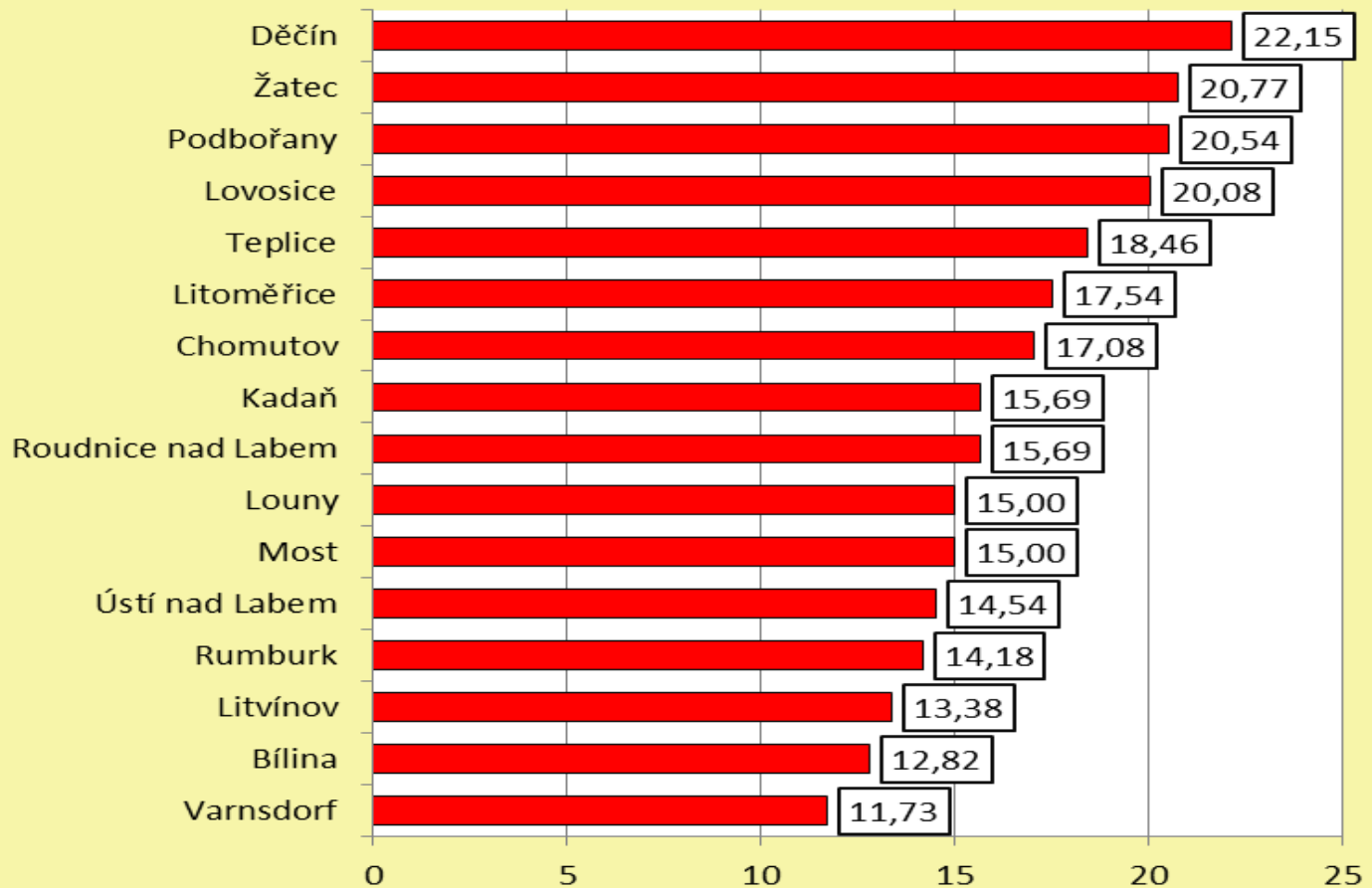

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 11 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřebnosti vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

DOMOVY SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby domovů se zvláštním režimem v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

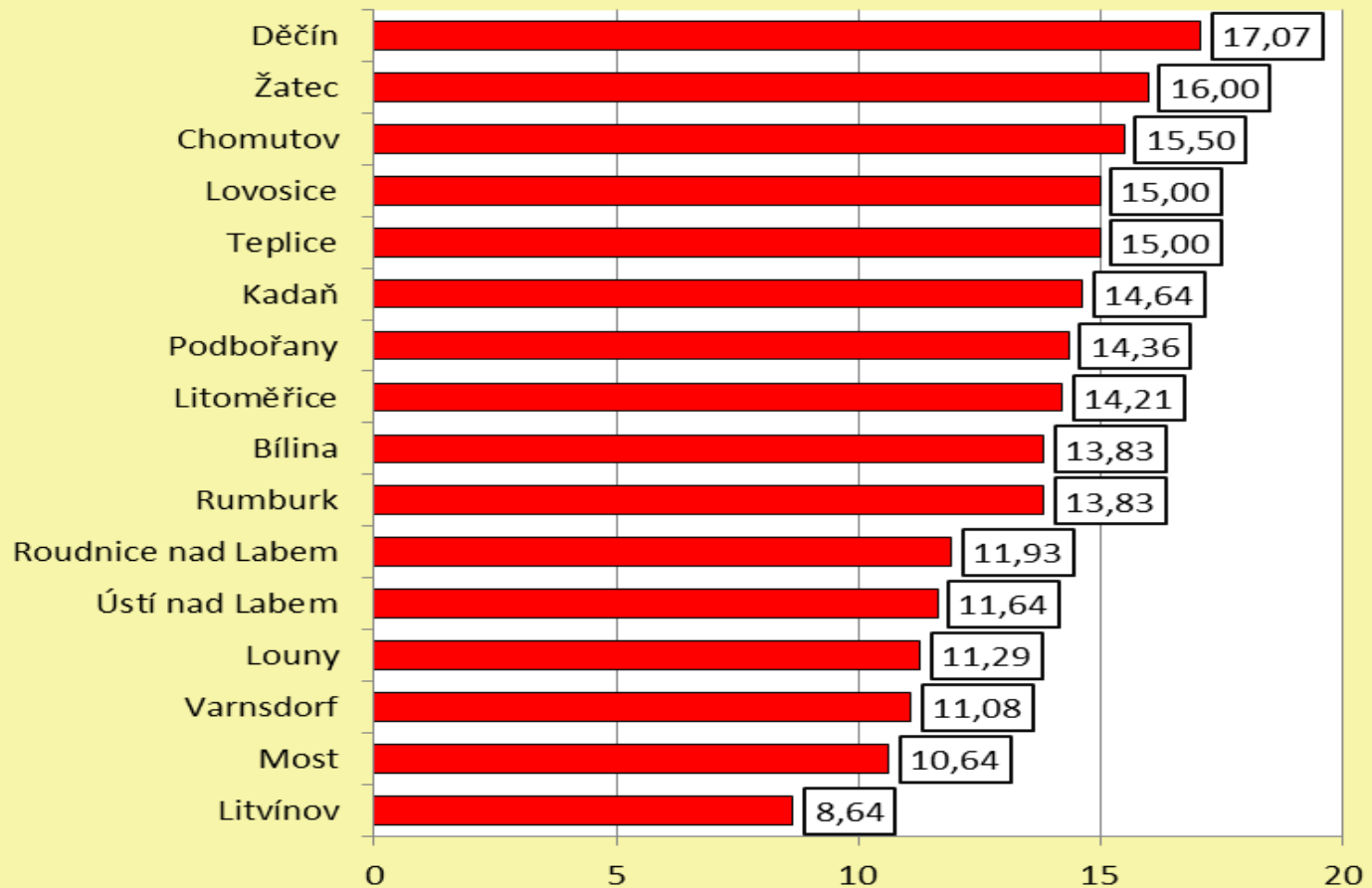

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 13 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ

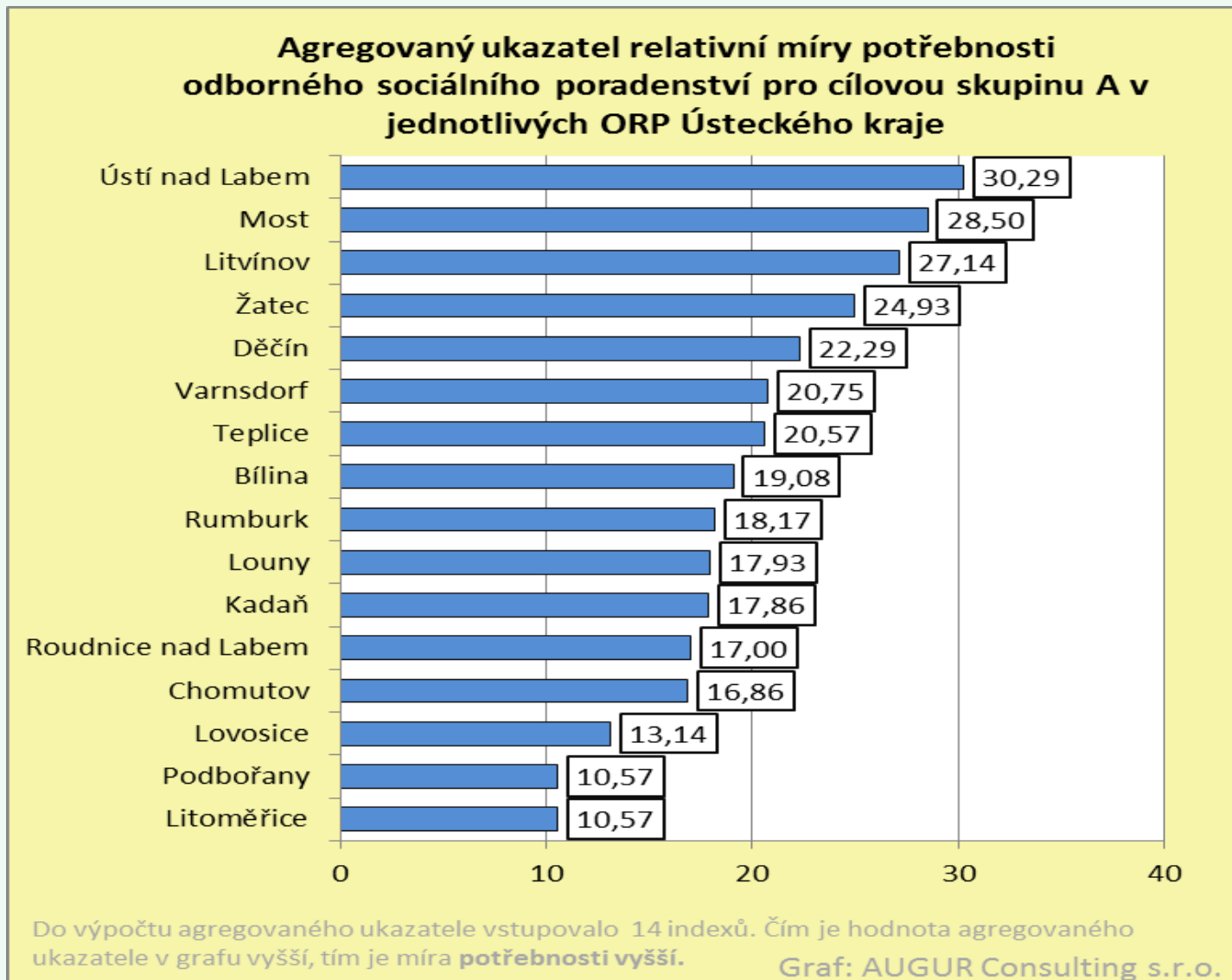
Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby chráněného bydlení v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

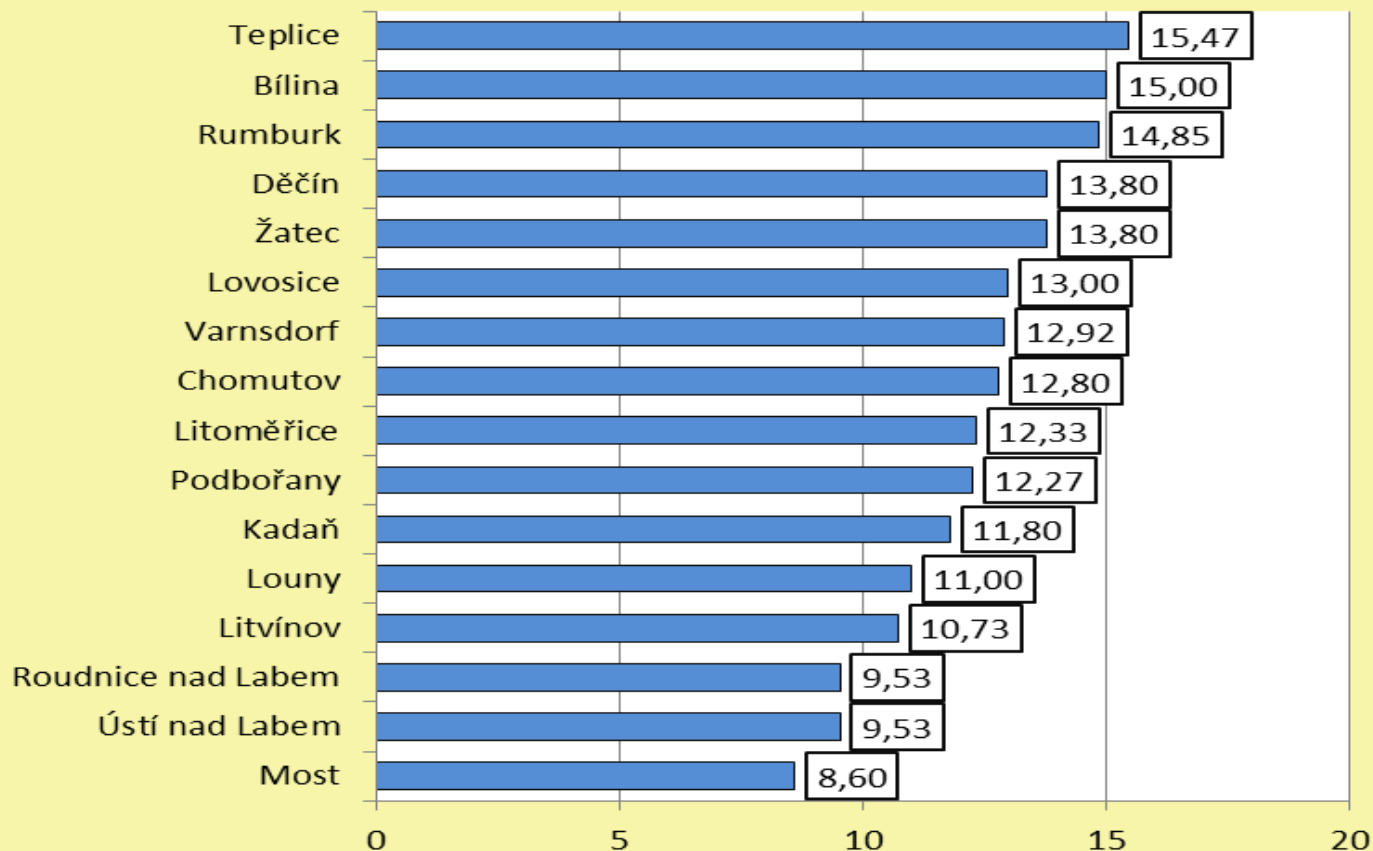
Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 14 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ PRO OSOBY V KRIZI A OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Agregovaný ukazatel relativní míry potřeby odborného sociálního poradenství pro cílovou skupinu B v jednotlivých ORP Ústeckého kraje

Do výpočtu agregovaného ukazatele vstupovalo 15 indexů. Čím je hodnota agregovaného ukazatele v grafu vyšší, tím je míra **potřeby vyšší**.

Graf: AUGUR Consulting s.r.o.

- **Nemožnost obsáhnout tzv. měkké ukazatele**, např. specifika lokality a také ukazatele o místním potenciálu využívat např. místně specifická řešení sociálních jevů, provázanost sociální sféry s dalšími souvisejícími segmenty (zdravotnictví, školství, trh práce atd.).
- **Nezastupitelnost komunitního plánování sociálních služeb na lokální úrovni** – agregované ukazatele nekumulují řadu pocíťovaných a deklarovaných potřeb různých cílových skupin obyvatel v sociální oblasti.
- Potřeba nahlížet zprostředkované výsledky **s určitým odstupem a v celém kontextu!**
- Je potřeba nahlížet výsledky analýz jako exaktně dosažené, **ale nikoli jako dogma.**
- Analýzu potřebnosti sociálních služeb je potřeba nahlížet také **se zohledněním dalších parametrů souvisejících se sítí sociálních služeb v Ústeckém kraji.**

➤ **PARAMETR POTŘEBNOSTI**

- POTŘEBY NORMATIVNÍ – INSTITUCIONÁLNĚ DEKLAROVANÉ.
- POTŘEBY REÁLNĚ ARTIKULOVANÉ.
- POTŘEBY POCIŤOVANÉ – NEARTIKULOVANÉ.
- **POTŘEBY KOMPARATIVNÍ.**

➤ **PARAMETR DOSTUPNOSTI**

- Z HLEDISKA GEOGRAFICKÉ A DOPRAVNÍ DOSTUPNOSTI.
- Z HLEDISKA DOSTATEČNÉ NABÍDKY SLUŽEB V MÍSTĚ.
- Z HLEDISKA ČASOVÉ DOSTUPNOSTI SLUŽBY.

➤ **PARAMETR NÁKLADOVOSTI**

➤ **PARAMETR KVALITY poskytovaných služeb**

➤ **PARAMETR PROVÁZANOSTI** např. s trhem práce, jinými sociálními službami, školstvím, vzděláváním, či zdravotní sférou.

DĚKUJEME VÁM ZA POZORNOST

za řešitelský tým AUGUR Consulting

Mgr. Marián Svoboda – ředitel společnosti

AUGUR Consulting s.r.o.
Vinařská 5/A1
603 00 Brno
tel.: +420 543 242 595
tel/fax: +420 543 234 325
augur@augur-consulting.cz
www.augur-consulting.cz

